Post Office of Chicago, Ill. By order of the president, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski tednik v Združenih državah

Izhaja vsako sredo.

Naročnina:
Za člane, na leto...$0.96
Za nečlane.....$1.50
Za inozemstvo.....$2.00

NASLOV uredništva in upravništva:
1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

Subscription price:
For members, yearly $0.96
For nonmembers...$1.50
Foreign Countries..$2.00

OFFICE OF PUBLICATION:
1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 2487

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 50.—Štev. 50. Chicago, Ill., 18. decembra (December) 1918. Leto IV. Volume IV.

Božič 1918.

Vse drugače, vse lepše, milejše in veselejše bodo letos odmevali zvonovi na Božični dan, vabeči vernike v cerkev počastit novorojenega Zveličarja. Kralja miru in sprave. Čemu pa tudi ne? — Zadnje štiri božične večere in božične dneve so grmeli na evropskih bojnih poljanah sovražni topovi. — Kri je tekla v potokih vsled groznega medsebojnega klanja.—Kdo bo v takih časih govoril o lepoti, milobi in veselju za časa božične dobe?

Mesto veselja in božične radosti je polnila človeška srca le tuga, žalost, strahota in zlo. Prav malo je bilo tako srečnih narodov, ki bi ne bili občutili posledic najhujšega gorja — svetovne vojne. Pa hvala Bogu! Letošnji Božič so pa utihnili sovražni topovi; utihnili so morda za vedno? kajti, kakor znano je bila največja svetovna vojna končana enajsto uro, enajstega dne, enajstega meseca tekočega leta.

Ko je dospela ta vesela vest dne 11. novembra 1918 ob 2:45 zjutraj tudi v državni department v Washington, D. C., smo o tem vedeli že čez par minut po vseh drugih mestih in državah.

Kdo je imel označeni dan tako zakrklo srce, da bi se ne radoval naznanila o sklenjenem premirju? Da, dan 11. novembra 1918 bo zapisan z zlatimi črkami še tisočletja v svetovni zgodovini, ker s tem dnem je zasijal prvi žarek splošnega miru in svobode vseh svetovnih narodov.

Ko so bili ošabni in kruti Nemci prisiljeni sprejeti mirovne pogoje zaveznikov, so podpisali premirje. S tem se je zadalo nemškemu militarizmu smrten udarec; največji sovražnik miroljubnih, civiliziranih in svobodoljubnih narodov je padel na kolena; sedaj pa pričakuje zasluženega plačila pred svetovno sodbo. Nemci so morali vsled zahteve zaveznikov takoj pričeti z demobilizacijo; izročiti so jim morali skoro vso svojo mornarico, zapustiti zasedeno ozemlje v Belgiji, Franciji, Alzaški in Loreni.

Državni department v Washingtonu zatrjuje, da je bilo premirje podpisano ob 5. pri označeni dan po pariškem času. Ta važen trenotek se je vršil na francoski fronti v Tegnier in sicer na privatnem vlaku maršala Focha, kjer so bili zbrani nemški in zavezniški delegatje. Z istim trenotkom je bilo končano krvavo nečloveško klanje, ki je zahtevalo nad deset miljonov žrtev.

Ko se je minula svetovna vojna pričela, sta načelovala tevtonskim zaveznikom, cesar Viljem Hohenzollerški in avstrijski cesar Karel Habsburški. Danes je nemški kajzer zbežal iz Berlina na Holandsko, popolnoma poražen in uničen, kar je povsem zaslužil. Jednaka usoda je zadela tudi avstrijskega cesarja Karola,ki je tudi izgubil svojo moč, krono in žezlo. Nekdanja Avstrija razpada v kose. — Tudi izdajalski bulgarski car Ferdinand je zbežal v tujino. Najbolj kruti in čudni zaveznik Tevtonov — turški sultan Mohamed V. je pa dobil svoje plačilo od morilčeve roke. Tako so padli nizko oni, ko so hoteli vladati ves svet.

Od onega časa dalje so se pričele vršiti v Evropi velikanske izpremembe. Pred vsem se je Nemčija pretvorila v razne posamezne ljudovlade. In ne samo na Nemškem — tudi v Avstriji je povzročila minula svetovna vojna velikanski preobrat. Poljska je samostojna, Čehi in Slovaki imajo svojo ljudovlado, avstrijski Nemci in Ogri. Tudi Jugoslovanom je napočila zarja svobode. Glasom zadnjih poročil se je dvignila vsa Slovenija, Hrvatska in avstrijska Srbija ter zahteva svojo lastno jugoslovansko republiko.

Lepših božičnih razočaranj in in daril pač ne moremo letos pričakovati: Svetovni mir in pa osvobojenje vseh zatiranih narodov.

Letošnjega Božiča se morajo pred vsem veseliti osobito Amerikanci. Če bi Amerika ne bila že v zadnjem trenotku pristopila na pomoč zaveznikom, bi imeli morda sedanje praznike zopet žalostne in krvave. Bodimo torej ponosni, da živimo v tej domovini, ki je rešila Evropo pogina.

O kako bo vesel na letošnji Božič naš ljubljeni in pravični predsednik Wilson, ki se mudi sedaj na mirovni konferenci v Parizu. Kakor je predsednik Wilson že prvo nedeljo za časa svojega bivanja v Parizu (12. dec.) pokazal spoštovanje in hvaležnost do Boga s tem, da je šel dvakrat v cerkev, tako bo gotovo tudi na letošnji Božič dvigal svoje srce do Stvarnika in Kralja miru v zahvalo za dobljeno zmago in mir. Ali ne bo navdušila našega dobrega predsednika Wilsona splošno znana božična pesem:

"Slava Bogu na višavah,
In mir ljudem na zemlji!"

Navdušila ne bo samo njega, ampak tudi vesoljni svet.

Po dolgem krvavem bojevanju bodo po daljšem presledku prepevali to pesem tudi naši sobratje v stari domovini. Kako bo zopet vesela žena s svojo deco, ker se je povrnil domov njeni ljubljeni mož in skrbni oče otrok. — Kdo zamore popisati veselje letošnjega Svetega večera kake slovenske matere, koje sin je prišel te dni domov z vojne? — Kako veselo bodo letos prepevali izvoljenke onih slovenskih mladeničev, ki jih bodo po dolgih 4 letih zopet enkrat spremljali k polnočnici. — Vemo, da pravega božičnega veselja letos še ne bo na Slovenskem vsled pomanjkanja; vse to se bo pa pretrpelo in pozabilo, ko se bodo letošnji Božič zbirale preje ločene družine — zopet pred božičnimi jaslicami.

Morda najbolj žalostne božične praznike bodo imeli naši Slovenci na Goriškem, v Trstu in v Istriji? Božično veselje jim bodo kalili vratolomni in hinavski Italijani, ki mislijo, da so že na svojih? tleh? Ker pa živimo v dobi, v kateri prevladuje pravica krivico, dajmo upati, da se ne bodo nakane Italijanom nikdar uresničile. Amerika — zmagovalka — ni šla zato v vojno, da bi kak zatirani narod trpel v bodoče še več gorja kot pred leti. — Njeno načelo je bilo in ostane: Svetovna demokracija! Pravica in svoboda za vse narode. — Amerika ne pozna pri tem nobene šale, vsled tega bo tudi prekrižala Italijanom vse zlobne načrte.

Še eno dobro stvar nam prinaša letošnji Božič, stvar, ki je predvsem za nas ameriške Slovence pomembna, to je zedinjenje pobratimija in sloga. — Iz raznih listov čitamo radostna poročila, da sta se dve največji in edini naši politični organizaciji: S. N. Z. in S. R. Z. pobotali in sprijaznili. Dal Bog, da bi ostali ti sklepi tudi uresničeni in ne samo na papirju.

Do tega sporazuma so nas privedle žalostne razmere v starem kraju. Jadransko vprašanje in pa beda naših sobratov v domovini.

Ameriški Slovenci in cenjeni sobratje! Najbolj pomenljivi Božič v našem življenju praznujemo s tem, da se spominjajmo ta dan trpečih sobratov in sirot v starem kraju! Vsakdo naj daruje ta dan po svoji najboljši moči kak dar za Jugoslav Relief Fund, ali Jugoslovanski Dobrodelni Sklad, ki so organizirani že po raznih slovenskih naselbinah. Kjer pa istih še ni, naj pošljejo plemeniti darovalci svoje doneske na upravništvo našega lista, ki bo priobčilo vsa imena z darovi ter svoto oddalo na pristojno mesto. Naš list ima že od prve kolekte za bedne med bednimi nabranega in naloženega na Cont. and Commer. Trust and Sav. Bank v Chicagu svoto $766,52. Glejte, da bo ta svota za letošnji Božič podvojena! — Odprite srce, odprite roke!

KUPUJTE VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE!

Mir ljudem na zemlji!

Sveta noč, božična noč...

Sveta noč, božična noč
je objela svet,
blažena in vsa skrivnostna
danes spet!

Svetle zvezdice pokojno
z neba sijejo
in v človeška verna srca
radost lijejo.

In kot milo, rajsko petje
blaženih duhov
se razlega čez dolino
glas zvonov:

Glej, Devica je spočela
in rodila je Sinu.
Pridi, človek, in počasti
Kralja tu miru!

Josip Lovrenič.

[illegible] pri betlehemskem hlevu.

Rev. J. Plazmik.

Vsak narod časti svoje velike može, zato se spodobi tudi nam, da počastimo svoj najvišji vzor, Boga-človeka. Na dan obletnice njegovega rojstva hočemo tudi mi pohiteti k jaslicam, upogniti svoja kolena pred čudovitim detetom in mu izročiti svoja darila. Oglejmo si pa tudi kraj, otroka in darila.

Jezus je bil rojen v Betlehemu, kakor je prerokoval prerok Mihej: "In ti Betlehem Efrata nisi najmanjši med tisoči v Judu; kajti iz tebe bo prišel oni, ki bo vladal Izrael."

Da bi bil Jezus rojen v Betlehemu, nista mogla pričakovati niti Marija, niti Jožef. Bila sta revna. Tudi nista mogla misliti, da bi potovala tako daleč v sredi zime in še toliko manj, ko se je bližal čas rojstva. Bog pa je hotel, da je bil rimski cesar Avgust orodje Božje volje. Ta je hotel dognati, koliko ljudi živi v njegovi državi, da bi vedel, koliko davka bo prišlo, ker so plačevali davek od osebe. Cesarjev ukaz je prisilil Marijo in Jožefa, da sta šla na daljno pot. Vsako stvar vodi Božja previdnost.

Veliko je bilo tujcev v Betlehemu, ko sta prišla tja Marija in Jožef. Prišli so tja vsi oni, ki so bili iz rodu Davidovega. Za vse je bilo dovolj prostora, le za Onega ne, ki živi ptice pod nebom in oblači cvetice na polju. — — Če si reven in nimaš ničesar svojega, spomni se na malega Jezusa. Božja previdnost čuje nad teboj tudi v največji revščini.

Če bi Betlehemčani vedeli, čegava mati trka na njihova vrata, bili bi ji gotovo odprli. Ne moremo jim pa te napake odpustiti. Videli so revščino Marijino in Jožefovo in morali bi jima pomagati.

Jezus želi bivati pri nas. Skrivno razodetje pravi: "Glej, pred vrati stojim in trkam." Hoče vstopiti v naša srca. Odprimo mu jih!

Marija in Jožef nista postala vsled tega nevoljna, zaupala sta v Boga. Našla sta hlev. Tako je bil Kralj vseh kraljev rojen v večji revščini, kakor neveden siromak, kljub temu pa se skazuje temu Kralju večja čast kako kraljevi palači.

Ta hlev je duplina, dolga štirideset čevljev in dvanajst široka. Na sredini je dandanes oltar, na katerem vedno gori petintrideset svetilk. Na mramornatih tleh se bere: "Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est" — Tukaj je bil rojen Jezus Kristus iz Marije Device.

Za pogled nato devico in mater v tem trenotku naj nam služi razodetje svete Brigite. Okrog polnoči je Marija, kakor zamaknjena molila in premišljevala. Vedela je, da postane mati Božja. Dvignila je roke proti nebu in pokleknila. V tem trenotku je bil naenkrat rojen Zveličar. Tako ga je Marija počastila že v prvem trenotku. Marija je takoj dvignila otroka v naročje, ga počastila kot Boga in objela kot svojega otroka. Predstavljajte si to veselje Matere Božje in prečiste Device.

Kakor je Jezus pozneje prišel iz groba pri zaprtem grobu, tako je bil tudi rojen, ne da bi omadeževal devištvo. To potrjuje sveto je svojega prvorojenega sina, ga v plenice povila in v jasli položila." Tako ni potrebovala nikake pomoči.

Kakor je bilo veličastno rojstvo Jezusovo, tako veličastna so bila tudi Marijina čutila. Veseli se mati, ko porodi otroka, za katerega ne ve, kaj bo z njim v življenju? Kaj po smrti? Marija je vedela, da je rodila sina Božjega, da je postala blažena za vedno. Naj nam pomaga, da skušamo tudi mi vsak po svoji moči danes počastiti Zveličarja!

Ta otrok zasluži vso našo ljubezen in češčenje. Jezus je sin večnega Očeta in Device Marije. Spočetje Jezusovo je delo cele presvete Trojice, posebno pa še svetega Duha, za kar nam je dal sveti Tomaž tri dokaze: Vzrok človečenja Božjega je neskončna ljubezen. Sveti Duh je Očetova in Sinova ljubezen. Bog Sin je vzel na sebe človeško naravo po milosti, katera je lastna svetemu Duhu. Kakor smo posinovljenci Božji po milosti svetega Duha, tako je tudi Jezus postal človek po tretji Božji osebi.

Čeprav je bil Jezus Kristus spočet od svetega Duha, vendar ne imenujemo svetega Duha očeta Jezusovega. Jezus ni vzel na sebe človeške narave po svetem Duhu, ampak po Mariji, ker ni postal podoben svetemu Duhu, ampak človeku.

Kaj je bila prva misel Zveličarjeva na tem svetu? Kakor pravita David in sveti Pavel, se je daroval najprej nebeškemu Očetu. Srce tega otroka je vsebovalo več ljubezni, kakor jo morejo imeti serafi, je bilo svetejše, kakor kerubi, bilo je čistejše in svetejše, kakor angelski kori; zato je častilo in hvalilo Boga in se mu darovalo v odrešenje.

Potem je božji otročiček vprl prvič svoje oči v preblaženo mater. Ko je prvič videl njeno ponižnost, njen jasen obraz, sladkost njenih potez, pravo podobo svetosti tedaj se je zopet zbudila v njem želja, da bi umrl za ljudi, katerih zastopnico je videl pred seboj. Ta želja je še bolj zrastla, ko je zagledal svetega Jožefa. Poslal je svoje angelje po pastirje, ker so bili bolj podobni svetemu Jožefu, kakor Betlehemčani, ko so ti videli obraz Device in otrokov se niso več bali. Poklekniii so in zapeli. Pridružili so se jim tudi angelji in peli: "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje!"

V lesenih jaslicah pa leži dete obdano z živalimi. To dete bo nekoč iz ljubezni do nas viselo na križu, obdano z dvema razbojnikoma; vse iz ljubezni do nas, zato naj vžge v naših srcih ljubezen do njega!

Svetonočna.

Tajnostno leskečejo
zvezde raz nebo,
tajnostno zvonovi
v sveto noč pojo:

"Slava njemu, ki usmilil
se človeškega rodu,
in vsem, ki so dobre volje,
božjega miru!. . ."

O zvonovi svetonočni,
kod imate moč,
čarati veselja v duše
kakor angeli nekoč?

Mene je tako prevzela
vaša blagovest,
da nikjer teme ne slutim,
sred bodočih svojih cest!

Jos. Lovrenčič.

Mati.

(Božična slika izza časa minule svetovne vojne. Priredil Iv. Z.)

Bilo je nekaj dni pred Božičem leta 1917. V bolnišnici "Notre Dame" usmiljenih sester, nedaleč od Pariza so imeli zdravniki vedno več ranjencev z bojnega polja.

"Ali še ne bo konca tega nečloveškega klanja?" je vzdihovala sestra Elizabeta predstojnica in voditeljica tega zavoda.

"Že četrti Božič divja svetovna vojna! O Bog, Ti večni kralj miru, dodeli nam zopet enkrat ono srečno dobo, da se bo po širnem svetu kot pred leti razlegal vsaj v tem času radostni božični pozdrav: "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!"—" Zatem se je sestra Elizabeta podala v svojo sobo, kjer je pripravljala primerna božična darila za ranjene vojake; dovršiti je bilo treba tudi skromne božične jaslice in okrasiti božično drevo.

Sestro Elizabeto so nazivale ostale usmiljenke za "mater"; to pa tudi po vsej pravici. To čast je zaslužila že kot prednica označenega zavoda, drugič pa zato, ker je s pravim materinskim srcem skrbela za vse ranjence — vrle sinove velike Francije.

Pred "Notre Dame" bolnišnico se je ozpet ustavil ambulančni voz, dospevši z bližnje železniške postaje. Dva uslužbenca in mladi zdravnik Rdečega križa so z največjo opreznostjo na nosilnici prenesli v bolnišnico štiri nove ranjence. Sleherni izmed teh je imel na suknji pripel legitimacijski listek z zaporedno številko. Tri izmed teh ranjencev so prenesli v oddelek za konvalescente, zadnjega št. 42.820 pa v sobo za nevarno ranjene. Iz ust tega omilovanja vrednega vojaka ni bilo čuti drugega, kot globoke in srčne zdihe: "Sveta Marija! Pomagaj mi!"

Sestra Elizabeta je iz teh besed takoj spoznala, da je navedeni ranjenec katoličan; saj so dova- [illegible] nih verskih izpovedanj tudi protestante in jude. Za vse je imela skrb in usmiljenje ;najbolj so ji pa bili pri srcu katoličani, predvsem pa še oni, ki so radi častili Mater Božjo ,tako kakor ona.

Par minut zatem je že ležal težko ranjen in novodošli vojak št. 42.820 v mehki postelji, pri kateri je stal katoliški duhovnik, zdravnik in sestra Elizabeta.

'Ali bo kaj ž njim?" je vprašala usmiljena sestra navzočega zdravnika.

"Morda bo živel še par dni? Rana na glavi je smrtno nevarna. Če se ista vname, nastane lahko tudi vnetje možgan in potem ni nikakega upanja več.

Ko je podelil duhovnik umirajočemu vojaku sveto popotnico, mu je zdravnik nato vbrizgal neko tekočino, da bi mu lajšala hude bolečine.

Mihael Delamar, tako se je pisal novodošli, težko ranjeni vojak, označen pod štev. 42,820. Človek bi mu prisodil že kakih 30 let, med tem ko jih je štel v resnici 23. Bojeval se je že od svojega 19 leta kot prostovoljec pri grenadirjih. Dolgoletno bojevanje ga je tako postaralo in izmučilo, da mu ni mogèl nihče verjeti njegove prave starosti.

Nekaj minut zatem se je naš Mihael predramil iz spanja. Oči so se mu pričele jasniti in celo sam se je zravnal nekoliko na podglavnik. Je li to znamenje boljšanja?

Sestra Elizabeta je bila vsled tega izredno vesela.

"Kako ti je kaj, sinko moj dragi?"

"Hvala Bogu bolje!" ji je z nasmehljajem odgovoril ranjeni Mihael.

—"Jutri bom že zdrav, da bom šel lahko na božični dan k sv. maši."

"Le potolažen bodi. Miruj in zaupaj v Boga ter Marijo. Morda bo pa zares uslišala tvojo molitev?"

',Danes je sv. večer. Molila bom k božjemu detetu prav prisrčno tudi jaz za tvoje okrevanje. Sedaj, ko si zopet pri zavesti, povej mi sinko dragi, kje si pa doma? Imaš li še stariše?Brate? Sestre?"

"O draga mi sestra! Kako sem vesel in srečen, da bom letos lahko obhajal sveto božično noč tukaj na varnem in to celo v družbi pobožnih in usmiljenih sester," je jel na dolgo pripovedovati bolnik.

"Jaz sem doma iz Severne Francije. Zapustil sem v svojem rojstnem kraju samo ljubo mi mater; oče mi je umrl že v zgodnji mladosti, trije ostali bratje so pa že padli za domovino. O, če bi zamogli za danes pozvati semkaj mojo ljubljeno mater — če še živi? Kako bi bila srečna in vesela, ko bi me našla v vaši družbi!"

"Nikakor vam ne morem dopovedati, kako težko je bilo slovo od matere pred 4 leti, ko sem odhajal na vojno. Na trenotek slovesa sem se v tem času spominjal že neštetokrat. — Da materino obličje sem nosil v spominu tudi v najhujši vojni borbi. Klical sem jo na pomoč, ko sem bil v stiski in to mi je pomagalo."

"Ko smo stali v najhujšem ognju, sem mislil na svojo mater in na kraljico vseh mater — Devico Marijo. — Trdno upam, da mi bo enkrat v naročje svoje matere v rojstno vas." — —

Pri teh besedah se je jel pripovedovalcu jezik ustavljati; padal je vedno bolj v nezavest kazaje z roko na rano. V trenotku agonije se je zamislil na rojstvo vas; na minule božične večere poleg svoje drage matere in ljubljenih bratov. Zdelo se mu je ,kako veselo se bliža zopet čez holm proti domači vasi. Kako mu mati že od daleč maha z robcem v roki v pozdrav. Kako tesno jo je zopet objel, poljubil in pritisnil na svoje srce. —

Prsa bolnikova so se jela pri tem dvigati kvišku kakor bi ž njim vred čutila, videla in mislila. Nekaj minut zatem je umirajoči ranjenec globoko vzdihnil in obmolknil, sestra Elizabeta mu je pa devala mrzle obkladke na čelo, ter ga držala za roko.

"O draga moja mati?" je zatem vzkliknil ranjenec ,ter pričel obračati oči na okoli.

',Tukaj sem, dragi mi Mihael," mu je šepnila na uho sestra Elizabeta.

"Da, saj vas res zopet vidim. O mati zlata, pomagajte mi! Strašno me rana peče."

Dobri in nepokvarjeni Mihael je na to iztegnil svojo desnico, obrnivši se proti sestri Elizabeti, da bi jo poljubil in objel. V smrtni [illegible] nazadnje [illegible] za vedno mislil, da stoji njegovi lastna mati poleg njega. — —

"Draga mati! Jaz sem storil svojo dolžnost napram domovini."

"Moj ljubi sinko! Zelo sem ponosna na to," ga je tolažila navidezna mati. "Le potrpi, kmalu bo boljše!"

"Ljuba mati, ostanite tu pri meni in ne zapustite me več! Prestal sem že dosti hudega na svetu! Oj draga mati, m-a-t-i, j-a-z u-m-i-r-a-m! " Pri teh besedah se je naslonil Mihael proti sestri Elizabeti. Še en sam, zadnji zdihljaj — in angelj smrti ga je otel za vedno zemskega trpljenja. — —

• • •

Naslednji dan je sestra Elizabeta pisala dolgo pismo pravi Mihaelovi materi v N. Razložila ji je, da je prav na sv. večer umrl junaške smrti tudi njen najmlajši, ali četrti sin — spravljen z Bogom in Marijo. Zaeno ji je čestitala, da je vzgojila tako vrlega sina, kojih so med tisoči in tisoči prav redki, da bi tako detinsko ljubili svojo mater, kakor jo je ljubil njen pokojni Mihael. Omenila je tudi ves prizor v bolnišnici tik pred njegovo smrtjo, kako jo je ona nadomestovala in kako mu je ona v njenem imenu zatisnila očesa; pred vsem pa, da so bili zadnji spomini in zadnje Mihaelove besede: "Mati! Mati!"

Hrvatov Miha.

Črtica. Spisal I. Mohorov.

Poznali ga niste, — Bog mu daj dobro, — dobro srce je imel, samo da bi ne bil tako nesrečen, ljudje so rekli neumen. Res je, da Hrvatov Miha ni bil eden onih otrok, ki znajo že v petem letu vse črke na pamet, tudi številka mu je ostala neznana celo življenje, pri tem pa je dobro vedel, kako je treba ubogati mater, moliti — znal je edino "očenaš" — zvečer in zjutraj, in ljubiti je znal, ljubiti celo one, ki so ga "vlekli" in dražili.

Poznal sem ga, odkar so mi oblekli hlače in ž njimi pravico do vaškega trga, kjer smo se kavsali otročaji ves božji dan. Tedaj je bil Miha že velik, za hlapca je služil pri Zormanu in krave je gonil napajat vsaki večer. Ob takih prilikah smo ga obsuli in zmerjali. Miha se nam je pa režal in vpil:

"Domov pojte, sraječniki, če ne vas takoj požrem, kot tisti —"

"Lah, ki je sto Francozov požrl," smo se drli mi in mu kazali rožičke. In ko le nismo odnehali, je počil z bičem, in udarili smo na stran. Pa ne da bi bil kdaj koga udaril, kaj še!

"Lej ga no, že zopet se z otroci prepira! Domov bi raje pogledal, da ti mati ne umre lakote!" Ob takih prilikah se je zgenilo nekaj v njegovi duši, plašen in potrt je postal njegov obraz.

"Saj res, saj res! O kako sem pozabljiv; saj pravim vedno, iz mene ne bo nič! Pa da umre lakote? Odgnal je živino in modroval sam s seboj.

"Tega pa ne, dokler mene, ne, ne!" In stopal je molčeč in potrt za kravami. "Mati," mu je ušlo zdaj in zdaj iz ust. In ko je bil spravil krave, počakal je večerje tih in nestrpen. Nato je stopil z urnimi koraki proti koncu vasi, zavil mimo visokih drvnih skladov in stopil v hišo svojih očetov, razpadlo in raztrgano. Njegova suha postava je izginila v temni kuhinji, ki je tvorila varno zavetišče pajkom in mišim. Par povezanih loncev je slonelo v mali lini. Tla so bila razpokana, in kdor ni bil vajen, izpodtakniti se je moral. Iz kuhinje stopil je Miha skozi mala vrata v sobo, kjer je presedela stara njegova mati cele dneve. Starikava miza, nerodno zbito postelja, par nizkih stolov, nekaj podob z čudnimi barvami, je samevalo v tem svetišču miru in molitve stare Hrvatice. Za nizko pečjo je ždela skoraj cele dneve stara mati Mihova; samo lepi, vroči poletni in pomladni dnevi izvabili so jo iz hiše.

"Hm, lepo vreme, dobro leto, hm; ko bi bil človek mlad!" Tako in mnogo podobenga je mrmrala; mi otroci pa smo se čudili njeni sključeni postavi ter njenim velim in nagubanim licam. Zbežali smo vselej, ko nas je nagovorila. Vselej pa vendar nismo zbežali, tako nekaj dobrega in prosečega je ležalo v njenih besedah:

"Ali ste ga videli kaj, našega Miha? Revež, v taki vročini mora delati!" Odgovarjali smo ji na njena vprašanja. Zgodilo pa se je včasih, da se je kateri osmelil:

"Mati, pa neumen je vaš Miha, neumen!" Starka nas je pogledala bolno in odšepala še bolj potrta, še bolj stara v kočo.

"Ni neumen, ne; predober je, predober. Tak ni kot so drugi!" In sedla je v zapeček in mislila mučne misli o svojem edincu — o svojem Mihu.

Stopila ji je pred oči vsa njena preteklost, mladost, vsa beda, ki jo je užila v življenju. Sirota je bila, služila je za pastarico; ko je zrastla, je bila za deklo. Potem je vzela Hrvatovega Petra. Živela sta ob delu svojih rok. Mož je zahajal "v svet", vračal se z malimi svotami, godilo se jima je dobro. Tisto jesen pa, prav dobro še pomni, češplje so bile tako rodovitne, da so se veje lomile, ga ni bilo. Čakala ga je dan na dan, tam okoli Božiča pa jo je poklical župnik k sebi. Povedal ji je, da je dobil pismo, v katerem so mu naznanili smrt njenega moža. Oprijela se je mize, da ni padla, s tresočimi rokami je prejela denar, ki so ga ji bili poslali po njegovi smrti. Bilo ga je malo in že drugi dan ga je dala za maše po rajnem. Od tedaj je vzgajala edinega otroka, delala zanj, odtrgovala sebi, da bo imel sin kaj. In ko je bil odrastel — bil je mehek, boječ in najraje je bil pri materi — pravila mu je o očetu, katerega je podsulo daleč tam na Ogrskem. Tako sta živela, nepoznavajoča ljudi, živeča drug drugemu. Ko je bil odrastel Miha, služil je pri sosedih. Toda bil je eden onih, kateri so v zasmeh ljudem.

Ob neprestanem draženju otopel je že itak nekako boječi mladenič, ogibal se družbe, bal se ljudi. Živel je materi in svojim mislim. Starka pa je bila opešala in gledala je dan na dan smrti v obraz. Težko ji ne bo ločiti se od sveta, ko bi bil le Miha malo drugačen.

"O sveta Devica, stara sem in nadušljiva, umreti bo treba! Saj veš, da rada grem od tu, samo moj Miha me skrbi, poskrbi zanj, glej, tak je, no, tak ni kot so drugi, a dober je, dober!"

Tako je molila vsaki večer, ko je legla v postelj. Preproste so bile njene molitve, a bile so lepe in molila jih je z vztrajno vdanostjo.

Zvečer pa je prihajal Miha domov. Prinesel je materi večerje, dobre gospodinje so mu dale vselej tudi za mater. Stopil je tih in zamišljen v sobo. Medtem ko je starka jedla, jo je gledal; sam Bog ve, kako jo e ljubil, svojo mater.

"Na, jej zdaj ti, jaz imam dovolj!"

"Le jejte, mati, saj jaz sem že!" Ko pa le ni hotela, vzel je in pojedel. Nato je obsedel še nekaj časa in ako ga je mati izpraševala kaj, odgovarjal je na kratko. Včasih je potožil materi, kako ga dražijo, ona ga je pa tolažila.

'Pa naj dražijo, pusti jih, se že nasitijo, kaj bi si jemal vse k srcu!" Mihu se je zdelo, da je to res, prikimal je, črez nekaj časa pa je odšel z doma. Včasih pa, ko je bila starka slaba, ni šel z doma, temveč je stopil v podstrešje in se zaril v seno. Starka je zlezla v svojo posteljo in molila za sina; včasih je slišala grčanje Mihovo in pozno je vsnula v misli nanj. Miha včasih pa ni mogel zaspati. Tedaj se je zagledal skozi luknjo na strehi in zrl one zvezde tam gori, poslušal kvakanje žab v bližnjem močvirju in prišlo je in mu objelo dušo s prečudno mehkobo in žalostojo. Nemiren se je prevračal v senu in hrepenel po nekem lepem, jasnem, daljnjem. . . Ob takih hipih je čutil, da ni tak kot so drugi, čutil se je nesrečnega, samega. Mnogo mislil tako ob večerih, povedal pa ni tega nikomur, saj tega bi ne znal povedati.

Zgodilo pa se je, da je strmel nekega večera skozi luknjo na strehi. In tedaj je švignila mimo zvezda,, prav ona svetla, katero je videl — kakor je mislil — vsaki večer. "Zvezda se je utrnila, to pomeni smrt." si je mislil, in pretreslo ga je, zakaj spomnil se je matere. Dvignil se je in splezal po lestvi iz podstrešja, stopil v sobo in se približal postelji.

'Mati. . ." Starka je dihala tiho, komaj slišno.

"Mati . . . Prijel jo je rahlo in jo potresel.

"Kdo je? Ali si ti Miha? Zakaj pa ne spiš?"

"Zvezda se je utrnila, pa sem se bal, da bi se vam—"

"Pojdi no, pa spi Miha!" Starka je zaječala in vsnula. On pa je odšel iznova v seno. Tisto noč mu pa strah ni dal miru. . .

Nekaj dni nato so želi Pečanovi in Miha je nakladal snopje. Prav dobre volje je bil — saj tak je bil Miha vselej, ko so mu dali dela in ga niso dražili. Kosili so v senci mogočnega kostanja. Ne vem, kako je bilo prišlo, da hlapec Pečanov danes ni maral običajne osminke žganega in jo odstopil Mihu. Morda je tudi to kaj vplivalo nanj. Žanjice so bile posedle nekaj vstran in so zapele, hlapec je dremal, Miha otepal svoj kruh in zrl nekam tja daleč, kjer se je družilo nebo in zemlja v eno. Ko pa je tako gledal, so ga zmotile žanjice. Lepo je poslušati petje, to je vedel Miha, a še tisočkrat lepše, ako poje Jermanova Cilka. Ta pa, ta ima glas, kot bi angeli peli, si je mislil, in se zaveroval v pojočo.

Ta ga je opazila, menda je bil izraz njegovega obličja glup, in se zvonko nasmejala:

"Kaj me pa tako gledaš, Miha?"

"Poj no, kaj se režiš, pa zlasti ti, Cilka, ki imaš glas kot bi zlate kamenčke premetaval. . ."

"Bi že, Miha, pa, — ali me imaš kaj rad? Če ne, pa ne bom!"

"Tisto pa, mhm!"

Črez celo obličje mu je legel izraz brezkončne radosti. Dekleta pa so se zasmejala:

"Glejte, ga, glejte, ljubo ima!"

"Zapojte, pa pustite me pri miru!"

Naposled pa so mu vendar zapele in Cilkin glas je bil najglasnejši, ko je pela :

Miha ne ve
kaj je srce,
zato ostane stric. . .

Miha ni umel šale, slišal je le pesem in mehko in veselo mu je bilo pri srcu. Šli so iznova na delo, njemu pa je zvenelo brez konca in kraja Cilkino petje po glavi in je gledal nanjo in prav nič ni vedel, kdaj je prišel večer. Po večerji je šel domov. Mater je našel v postelji, tožila je, da ji je slabo. Miha je vztrepetal; ves dan ni bil mislil na mater.

"Ali vas močno boli?"

"Ne boli ne, a slaba sem, slaba. Po gospoda ko bi šel, Miha, pa k sosedu poglej, naj pride kdo sem!'

Molče jo je ubogal in odšel; dušilo ga je v grlu. Bilo mu je, kot, da se je utrgalo nekaj v njegovem srcu. Za dobro uro pozneje je zazvonilo in kup ljudi je šlo za "Bogom". Miha je videl vse, a ni mogel umeti, kaj se godi znjim. Sedel je bil za peč in strmel predse. Starka je umirala. Težki vzdihi so ji vreli iz prsi ter padali kot svinec na dušo sinovo.

"Miha!" Cilka, ki je bila pri stari, jo je vzdignila; starki so se za čas razširile oči.

"Miha, ali si tukaj?"

"Sem; kaj hočete, mati?"

Mati je prijela njegovo roko, držala jo dolgo v svoji in šepetala:

"Z Bogom, sin moj. Srečen bodi, pa priden in moli ter ne pozabi mojih naukov!"

"Bom, bom!"

Starka je omahnila na vzglavje in se borila s smrtjo.

Mihu se je izvilo z divjo silo vsa silna bolest iz duše. "Mati," je viknil in planil iz hiše v noč. In je begal skozi noč in je mislil eno samo misel, temno kot noč, da nima več matere. Proti jutru se je vrnil. Starka je bila umrla, preoblekli so jo in zdaj je ležala mirna, pokojna ob svitu ugašajoče sveče.

"Saj je živa!"

Cilka se je vzdramila in pogledala Miho.

"Ni ne. Pa kod hodiš Miha? Ves si moker! — Nič ne bodi žalosten po njej, saj ona je v nebesih!"

On je zaplakal: "Je, je, ali jaz sem sam, sam, sam!

Dekletu je priigrala drobna solza v oko. Miha je videl to solzo, pristopil k deklici in shrepečim glasom je rekel:

"Tako lepo pješ, in dobra si mi, in še za mojo materjo ti je žal — Cilka. . ." Dalje ni mogel, ker zabolelo ga je vse razburjenja, hrepenenja in neutešene ljubezni in bežal je iznova na zrak, da da duška svoji ranjeni in koprneči duši.

In potem so bili pokopali njegovo mater in vse njegove veselje je šlo ž njo v grob. Postal je mrtev in še bolj se je ogibal ljudi kot prej. Ko je ob večerih zleknil v seno, gledal je one zvezde. Nobena več se ni utrnila, in da bi se tudi bila, on ne bi bil trepetal več, zvezda njegove matere je bila zašla. . Kakor je globoko čutil, tako se je oklepal z vsem srcem zadnjih spominov. Videl je v duhu ležečo mater na postelji, ob nji stoji — Cilka. Ob misli na to preletelo ga je čudno veselje, začutil je, da ljubi

edino Cilko tako kot je mater. Dekle je bilo postalo nasproti njemu prijazna in dobra, zakaj smilil se ji je.

Tako je presnival Miha vso zimo do Božiča. Sveti večer je bil, zvonovi so vabili k polnočnici. Miha, ki je imel delo, zakasnil se je bil. Ko je vstopil v cerkev, bila je ta docela napolnjena. Vsa cerkev je plavala v nebeški radosti. In ko je videl Miha te srečne obraze, mu je postalo hudo. On edini je sam, sam, tako sam na celem svetu. Zadonele so orglje, ljudstvo je zapelo novorojenemu v pozdrav :

Kaj se vam zdi, pastirci vi,
al' ste kaj slišali. . .

Miha je vzdrgetal. Spoznal je dobro Cilkin glas in vsa duša mu je veselja zatrepetala. Zavrtelo se mu je v glavi, strmel je na oltar, a misli njegove so bile zablodile vse srečne tja daleč gori v nebo, veselja je vriskalo v njem in pelo: "Hvala Bogu na višavah."

In ko je odhajala, je stopil za njo. Žarela je vsa veselja in sreče. Pred cerkvenimi vratmi pa so čakali fantje, in eden izmed njih je pristopil, in ji pošepetal:

"Cilka, to za Božič!" Miha je videl, kako mu je stisnila roko in skrila drobni prstan; vse je videl Miha in je umel. Ej, ni bil tako neumen Miha, kot so mislili o njem.

Miha je čutil iznova, kako je sam, in je šel in je jokal vso noč.

•

"Ježeš Marija, ubilo je enega, podsulo!" Tako se je razlegalo tisti dan po vasi in črez pol ure so prinesli štirje možje pobitega Miho domov. Bil je še živ, a tako slab, da se je bilo bati smrti vsaki hip. Kamenje so lomili za novo cesto in tedaj ga je bilo pomečkalo. Ko je prišel k zavesti, prosil je vode. Župnik, po katerega so bili poslali, ga je spravil z Bogom.

'Vidiš, Miha, zdaj boš umrl, pa moli za nas kaj gori v nebesih!"

"Bom, bom."

"Ali te močno boli?"

"Boli že, a ne de nič!'

"Vidiš, Miha, ker že moraš umreti, pa hiše ne moreš vzeti s seboj, zato jo moraš komu dati!"

"Hišo, ali res, komur hočem?'

"Glej ga no, seveda, komur hočeš."

Tedaj je preletelo tiho veselje njegov obraz:

"Če je že tako, naj jo pa ima Cilka!"

"Cilka, čigava —?"

"Jermanova, katera je vzela—"

"A-a-a —"

Poklicali so je. Prišla je in stopila k ranjencu. Ko jo je ugledal Miha, razjasnilo se mu je obličje.

"Cilka, to hišo imam; ker pa moram umreti, dam jo tebi, ker si tako lepo pela in si bila dobra moji materi!'

Glas mu je drgetal ganjenja. Vsem pričujočim se je storilo milo. Cilka je umela bolest in nesrečo ranjenčevo, pristopila tesno k njemu ter ga prijela za roko. Njegove oči so se odprle široko in še v hipu, ko se je poslavljala njegova duša od trpljenja, slišal je njene besede:

"Ubožec, bodi srečnejši kot si bil dozdaj —'

Tako je umrl Hrvatov Miha...

Zahvala za mir.

Rt. Rev. Schrembs, katoliški škof mesta Toledo, Ohio, je izdal za letošnji Božič sledeči pastirski list:

"Hvala Bogu! Vendar enkrat je nastopil — MIR in sicer pravični mir, častni mir in mir za vse narode. Še nikdar prej v zgodovini človeštva se ni od onega veličastnega nedeljskega jutra — ko je naš g. Izveličar pozdravil svoje učence z besedami: "Mir z Vami!" to tako lepo slišalo in ni imelo bolj globokega pomena, kakor baš za letošnje božične praznike.

Kako sladki so sedaj spomini na vse naše žrtve! Kako nas naša vest tolaži v vseh naših patrijotičnih delih. S kako častjo in slavo se danes spominjamo naših fantov, ki so se borili, ki so ranjeni in mrtvi!

Koliko časa smo molili za mir! In sedaj je nam napočila zopet zlata doba miru. Vse težave in bridkosti so sedaj prestane; vsled tega naj se dvigajo naša srca k Bogu, Kralju miru v iskreni zahvalni molitvi.

Spominjamo se pa danes tudi onih, ki so žrtvovali svoje življenje za domovino. Spominjajmo se jih danes v goreči molitvi. Naj toraj. Večni Stvarnik nebes in zemlje podeli in ohrani vsemu svetu trajen mir, za kojega je doprinesel svet toliko žrtev."

Ali je Francija še katoliška?

Spisal Rev. John Plevnik.

Postavodaja, s katero se je Francija borila že štiridest let zoper katoličanstvo, postavlja francosko ljudstvo v nekako čudno luč. Ljudje, kateri žive po drugih deželah, mislijo, da je Francija popolnoma brezverska, če pa že to ne, pa vsaj, da preveč ljubi zabavo, da bi se mogla brigati za vero.

Ni potrebno še posebej omenjati, da so se Nemci trudili z različnimi lažmi in to tudi s precejšnjim uspehom, da so prepričali nekatere lahkoverne osebe, da je tako. Vedno so trdili, da Francoz nima nič trdnega v sebi, bodi v fizičnem, duševnem ali moralnem oziru; da so lahkoživi in nespametni tako, da niso vredni častnega mesta, katerega zavzemajo pred drugimi narodi.

Hvala Bogu, da je tako obrekovanje našlo odgovor. Najboljši odgovor je ta, da so se njeni zvesti sinovi hitro zbrali okrog svoje zastave in se je zvesto držali ;od meseca avgusta, 1914 so prelivali svojo kri v boju zoper brezvestnega sovražnika.

Oglejmo si ob kratkem dejanja, ki nam kažejo Francijo v pravi luči in uče one, kateri imajo nepokvarjen razum, da ne smemo soditi Francije po njeni sedanji vladi, niti po tem, kar bode o njej njeni opravljivi sovražniki, niti po brezštevilnih romanih, kateri so bili tiskani za izvoz pod imenom francoski romani.

"Po njih sadu jih boste spoznali", je rekel naš veliki Učenik. Kaj naj rečemo o katoliškem duhu, ki preveva Francijo, če opazujemo dejanja? Iz Franoskega je prišlo na tisoče apostolskih misijonarjev. Od tam je prihajala tudi njihova glavna denarna pomoč, kar če bi to popisali, bi napolnili cele knjige.

Resnica je: "Vsaka posamezna duša je zapečatena knjiga." Nekaj podobnega je tudi notranje življenje narodov. Zakaj hočemo soditi, ne da bi zlomili pečat? Odpri knjigo, proučuj! Našel boš nekaj zapacanih strani. Ali pa ne sodimo stvari povečini in ne po izjemah? Veliko je ljudij, kateri bi bili užaljeni, če bi sodil slovenski narod po Šušteršiču, toda isti ljudje so pripravljeni obsoditi Francoze, ali pa nasprotno, trdijo, da je Francija postala slavna zaradi nekaterih brezbožnežev, kateri postavljajo narod v slabo luč, kakor oni s svojo podivjanostjo delajo sramoto slovenskemu narodu med svetovnimi narodi. Res je, da je francoska vlada preganjala katoličane na vse mogočne načine;ni pa res, da je preganjanje napravilo ves narod brezbožen. Ali ni preganjanje potrebno, da se ohrani duševno življenje med narodom, kakor je potrebno, da se obdeluje zemlja, da se ohrani žito, katero se je v njo posejalo? Naš Izveličar nas uči, da naj se veselimo, kadar nas preganjajo zavoljo Njegovega imena, ker "v Križu je zveličanje." Glavna stvar je, da smo stanovitni in pogumno zremo sovražniku v obraz, kar je Francija storila. "Association Catholique de la Jeunesse Francaise" se je pričela pred petindvajsetimi leti po nasvetu grofa Albert de Mun in je štela leta 1914 125,000 izurjenih in neutrudjlivih delavcev. Društvo vodi osrednji zbor s predsednikom v Parizu, toda člani so raztreseni po celi Fráncoski in tesno zvezani z osrednjim zborom. Člani spadajo k inteligenci, bogatini bourgeoisie, ali plemstvu. Nekateri so veleposestniki, drugi inženirji, umetniki, pisatelji, odvetniki, zdravniki, energični možje, kater hočejo razširjevati Kraljestvo Božje po svojih najboljših močeh. Apostolski duh je vez, ki veže člane "A. C. J. F." Njihov namen je pomagati katoliški Franciji, hočejo biti zvesti pomočniki duhovnikom, katerim so otroško zvesti. Ko član doseže trideseto leto, lahko še spada k družbi, četudi imajo mladeniči v rokah glavne uloge in mesta.

Kar navadno kriti tudi ne znajo, je število otrok, kateri dobivajo katoliško vzgojo. Večkrat se sliši: "Saj ni čuda, da je Francija brezbožna, saj nimajo nobene katoliške šole!" Samo malo se je treba ozreti okrog in takoj bomo videli, kaj je Francoska storila za katoliške šole. "Najstarejša hči svete cerkve" je vedno smatrala za svojo dolžnost, da širi sveto vero; v ta namen se je največ posluževala šol. Ko so leta 1882 prepovedali verski pouk v javnih šolah, niso Francozi pozabili, da morajo biti učitelji in vzgojitelji, sledivši glasu Leona XIII., so rekli z Belgijci: "Kjekoli je javna šola, tam si postavimo na nasprotni strani katoliško šolo." Naloga je bila težavna. Podjetje je stalo do leta 1901 56,000,000 frankov; vspehi pa so bili nad vse pričakovanje lepi.

Da bi vlada otežkočila stvari, je zahtevala, da mora vsak imeti diplomo, predno more učiti; pa vse zastonj. Leta 1897 so 53,502 osebe spolnile vse državne zahteve indalo se jim je dovoljenje učiti v katoliških šolah. Postave iz let 1901 in 1904 so sploh prepovedali obstoj redovom, ki se pečajo z učenjem, in vsem kongregracijam, katere nimajo postavnega dovoljenja, t. j. katoliškim šolam, katerih so zaprli na tisoče. Francozi pa imajo preveč ljubezni do bližnjega, da bi se ne podstopili še kaj bolj predrznega. Redovniki in redovnice so odložili svojo redovno obleko, da bi mogli ohraniti vero v mladih srcih svojih sodržavljanov. Šole so se zopet dvignile in postale številnejše, kakor prej. Čudno, da je število učencev v katoliških šolah naraščalo celo od leta 1910. Štatistika zadnjih let kaže, da so postavili za vsakih 1,017 učencev javnih šol 3 nove šole, za vsakih 1,028 učencev v katoliških šolah pa so se pomnožile, šole za 9 odstotkov. Ali ni to čudovit uspeh, kljub vsem težkočam? Te šole kažejo da ima vera na Francoskem trdne korenine, kar se kaže vsepovsod. Na bojni črti v Champagne, v opustošenih vaseh, ni nobena druga sila mogla strgati križa s sten javnih šol, kakor nemški topovi. Ko jih je vlada pobrala, so si municipalites šteli v čast, da so jih postavili nazaj in tam imeli dragoceno znamenje zveličanja. Tolažilno je tudi, kako malo otrok hodi v javne šole v nekaterih krajih. Med leti 1909 in 1910, na primer, so javne šole v okrajih Ile-et-Vilaine, Loire Inferieure in Maynne izgubile in katoliško pridobile 1,000 otrok; 2,000 pa v okrajih Cotes du Nord in Maine-et-Loire; La Vendee pa celo 9,000 v šestih letih. Zanimiva je štatistika v nekaterih okrajih. V nekem okraju na zapadu je 24 javnih šol brez vsakega učenca, v 23 šolah samo po štirje, v 46 pa v vsaki po pet. V nekaterih okrajih vidimo sledeče:

140 učencev v katoliških šolah in 20 v javnih.

160 učencev v katoliških šolah in 8 v javnih.

140 učencev v katoliških šolah in 2 v javnih.

85 učencev v katoliških šolah in0 v javnih.

105 učencev v katoliških šolah in 0 v javnih.

Ta statistika je samo lokalna, vendar kaže, kako čvrst je še katoliški duh na Francoskem. Resnično sme Francija biti ponosna, da je najstarejša hči svete Cerkve. Naj preskrbijo kritiki: našli bodo, da je vlada brezbožna, Francija pa kot ljudstvo katoliška.

SPOMENIKI

Junakov padlih zrem grobišče,
ki bili so krvave boje;
široka plan je njih svetišče,
kjer veter libero jim poje.

Nihče jim lučic ne prižiga,
nihče cvetic na grob ne trosi,
nad zvezdami življenja knjiga
pa častna njih imena nosi.

Brez dragocenih spomenikov
od svojcev ločeni so v jami,
njih duše v občestvu svetnikov
pa tesno združene so z nami.

Zato molitev naj iskrena
opravlja se za tukaj speče,
da skoraj prosti vic plamena
deležni bodo rajske sreče.

Tako domovja mučenike
naj vsak proslavlja kot junake,
tako ljubezni spomenike
postavimo jim nad oblake.

Br. Gervasij.

Težko je delati. Še težje je pa iskati delo, če je človek od njega odvisen.

Devica Orleanska.

Pod tem imenom je v zgodovini znano ime priproste, neuke kmečke deklice Ivane dArc, ki je v prvi polovici 15. stoletja posegla v zgodovino francoske države. To junaško francosko deklico je papež Pij X. dne 18. aprila l. 1909 proglasil za blaženo.

V prijazni vasi Domremy na južnem Francoskem se je rodila leta 1412. Njeni revni, toda bogaboječi kmečki stariši je niso naučili niti brati niti pisati, privadli pa so jo delu in molitvi. Župnik poroča, da ni imel od nje zgledniškega otroka v celi župniji. Žalostna in nesrečna so bila leta njene zgodnje mladosti za francosko deželo. Vsepovsod dolgotrajna vojska, v kateri se je hotel angleški kralj Henrik VI. po krivici polastiti cele francoske dežele. Prodiral je z vojsko od severa proti jugu ter imel do leta 1428. že vse do mesta Orleans v svoji oblasti. Francoski kralj Karol VII., deloma teh nesreč vsled svoje lahkomiselnosti sam kriv že ni imel več vojakov, v svoji zakladnici pa le štiri cekine. Človek bi sodil, da je bila dežela zanj izgubljena. Iz te nevarnosti je rešila po previdnosti božji kralja in deželo doslej v deželi popolnoma nepoznana pastirica Ivana. Bila je takrat v 17. letu Že nekako štiri leta sem je čula v samoti sladke nebeške glasove, ki so je opominjali k pridnosti, pobožnosti in sv. zakramentom. Postajala je vedno bolj resna in v premišljevanje zatopljena. Ljubkim glasovom se je pridružila pozneje čarobna svitloba, slednjič je videla določne nebeške prikazni, sv. Mihaela, sv. Katarino in sv. Marjeto. Da se skaže bolj vredno teh ponavljajočih se prikazni, je zaobljubila ostati deviška. Ko je imela angleška armada pred mestom Orleans odločiti usodo francoske dežele, so ji svete prikazni živo opisovale nesrečo dežele, ji vzbudile veliko sočutje do propadajoče domovine ter naravnost v imenu božjem zahtevale, naj gre svojemu kralju na pomoč. Četudi se je začetkoma ustavljala, se je končno uklonila božjemu povelju ter šla v spremstvu zanesljivega moža do kraljevega dvora. S posmehom in par zaušnicami so jo bili kraljevi uradniki odslovili. Potrta, toda nikakor obupana, je prišla drugo pot do kralja samega. Jasno je skoraj, da tudi on ni imel preveč zaupanja do 17-letnega dekleta. Šele, ko je ta razkrila neko kraljevo srčnost tajnost, ki jo je mogla izvedeti le po višjem razodetju, so jo poslali pred zbor bogoslovnih učenjakov, da bi preiskali, če ni dekle zapeljano po hudobnem duhu. Po tritedenski preiskavi so kralju svetovali, naj ne zametuje Ivanine pomoči, kajti ona je trdila v enomer: "Prihajam v Gospodovem imenu, da osvobodim Orleans ter kralju pomorem do zgubljene krone; dajte mi vsaj peščico vojakov, drugo bo storil Bog.' Kralj se je vdal.

28. aprila 1429. je bila vojska, par tisoč mož, že na potu proti obleganemu mestu. Na čelu jim je bila Ivana. Jahala je konja, oblečena je bila v železen viteški oklep, na glavi je imela čelado. Pred njo so nosili belo zastavo z Zveličarjevo podobo. Bila je videti kakor bojni angel Gospodov. Visoko zraščena, močna in lepa devica je bila le še po glasu in obrazu spoznati za žensko. Vsi so jo imeli za nekaj nadčloveškega, v resnici pa je bila svetnica. Tudi v vojski je molila noč in dan, vsak dan se je spovedovala in bila prisv. maši. Če je noč prebila med vojaki, je spala v bojni opravi, sicer je imela vedno zanesljivo, pošteno žensko pri sebi. Po cele dni je bila na konju ter užila le malo v. vino namočenega kruha. Kletvino in nesramno govorjenje med vojaki je kaznovala z mečem.

Prezamudno je bilo, da bi opisovali sedaj razne boje. Vodila jih je kot najbolj izkušen vojskovodja. Kazala pa se je povsod očitno roka božja. 6. majnika je svobodila mesto Orleans. Ta odločilni trenotek je pomenjal, da se ne bo vzdržala. Skromno je sporočila kralju o zmagi. Sama pa se je odtegnila vsem častem. Silila je k nadaljnemu in hitremu delu, češ, da bo njeno poslaništvo božje trajalo le še eno leto. V nekaterih zmagovalnih bitkah je vrgla sovražnika še bolj proti severu, 16. julija je slovesno peljala kralja h kronanju v starodavno mesto Rems. Pri slovesnosti je stala s svojo zastavo poleg kralja, po kronanju pa je padla pred njim na kolena in dejala: "Izpolnila sem voljo božjo ter dokazala, da ste vi postavni kralj francoski'.' Vse ljudstvo je jokalo od veselja in čudenja ob tem prizoru.

Ta dan je bil višek njene slave, pravi posvetna zgodovina. Oči naše vere nam pa govore, da se njena trajna slava začenja šele sedaj, ko je njena čast pred svetom začeta padati dan za dnem. Ivana sama zatrjuje, da jej nebeški glasovi odslej niso ne prepovedovali, ne ukazovali, naj še ostane pri vojski. Resnica je, da je ostala in da ni imela več sreče. V par bitkah je bila poražena, 23. maja 1430. so jo sovražniki vjeli in zaprli. Kot ujetnico so jo vlačili od enega gradu do drugega ter neusmiljeno ravnali ž njo. Enkrat je skušala ubežati, toda brezuspešno, drugikrat pa je celo skočila iz visokega stolpa, da se reši. Našli so jo nezavestno ležati na tleh. To zmoto je pozneje vedno objokovala in se je skesano spovedala. Zatrjevala pa je, da je to storila edino le iz strahu pred neusmiljenimi sovražniki in iz ljubezni do domovine, kateri je hotela še na pomoč. Za pol miljona frankov so jo Angleži dobili v svojo oblast ter jo zvezano vrgli v ostudno ječo, kjer je morala pred podivjanimi vojaki, ki so jo stražili, s silo braniti svoje devištvo. Začetkom leta 1431. se je začela proti njej sodnijska preiskava. Bila je čudna, da nepostavna in krivična, če tudi jo je vodil neki škof. Izsiliti so hoteli, da prekliče svoje prikazni in skušali neuko deklico s kočljivimi vprašanji privesti v zmedo, da jo obsodijo kot krivoverko. V svojem zagovoru se je sklicevala na papeža naj on razsodi. Sodniki so ji odgovorili, da je Rim predaleč, ter kratko zahtevali, naj se krivo spozna, sicer jo takoj sežgo. Pred to grozno smrtjo jej je upal pogum, zmučena po štirimesečni preiskavi je podkrižala pritožno listino, na kateri je bilo pa nekaj vse drugega pisano, nego kar je hotela ona potrditi. Po tej goljufivi preiskavi so jo obsodili v dosmrtno ječo. Njeni sovražniki, ki so bili izdali veliko denarja, da jo spravijo v smrt, s to kaznijo niso bili nič kaj zadovoljni. Sodniki pa so jih kmalu pomirili. češ. le brez strahu, jo bomo že spravili s pota. In res črez par dni pride nova obtožba, da so jo našli v ječi v vojaški opravi, ki so jo pa nalašč pustili pri njej, a ona jo je pa oblekla, da se ložje ubrani vsiljivosti nesramnih stražnikov.

Vnovič tirana pred sodnike je britko obžalovala, kar je bila deloma po pomoti, deloma iz slabosti preklicala pred prvo sodbo.

Jasno in določeno je izrekla, da so bile njene prikazni resnične To je zadostovalo, da so jo obsodili v smrt. Dovolili so ji duhovnika, sv. zakramente je prejela z največjo udanostjo v voljo božjo 30. maja so jo peljali že na morišče. Belo je bila oblečena, njeno pokrivalo pa je imelo napis: krivoverka. Udano je stopila na pripravljeno grmado. Grozno so jo privezali na steber ter grmado zažgali. Zadnja beseda umirajoče 19-letne device, ki se je močno slišala iz plamena po celem trgu je bilo ime Jezus, ime sprave in ljubezni. V gorečem oglju so našli samo še njeno srce, ki so ga vrgli potem v reko. Navzoč kraljevi tajnik se je tiho zmuzal domov ter zdihoval: Mi smo zmagani, ne ona, kajti sežgali smo svetnico. V okrožnem pismu je naznanil kralj celemu svetu smrt krivoverke Par njenih prorokovanj se je par let pozneje do pičice spolnilo.

Ko so se strasti polegle, je jasnost prodrla oblake zaslepljenosti. Nobeden ni hotel biti več krivi njene smrti. Obsodbo so začeli izinova preiskavati. 25 let po njeni smrti so blizu istega kraja, kjer so jo sežgali, razglasili nepostavnost in krivičnost obsodbe ter potrdili resničnost njenih prikazni. Papež Pij IX. je na prošnjo francoskih škofov začel leta 1869. preiskavati njeno življenje, kakor je za svetniško proglašenje potrebno. Leon XIII. je delo nadaljeval in Pij X. dokončal, kakor že omenjeno.

Marsikdo se bo ob koncu vprašal, v čem obstoja njena svetost, svetost tega burnega življenja. zadostni kratek odgovor: Ivana je svetnica, ker je izpolnila voljo božjo in izvršila visok poklic svojega življenja.

Opomba uredništva: Zveza Jugosl. Žena in Deklet v Chicagu priredi v nedeljo dne 5. januarja 1919 ob 3. uri popoldne krasno zgodovinsko dramo "Junaška deklica" ali "Devica Orleanska" in sicer v korist ubogim in trpečim rojakom v stari domovini.

Ta gledal. igra bo vprizorjena v Pulaski dvorani na 1709 South Ashland Ave., blizu 18 ceste. Igra "Junaška deklica" bo ta dan prvič vprizorjena na chikaškem slovenskem odru.

Našla sem biser...

Našla sem biser neskončne lepote,
takih ne zmore globina morja;
nima ga zemlja enake krasote,
nima ga zvezdna višina neba.

Nima enakega krona kraljeva,
žezlo nobeno, noben diadem;
v prstanu nikdar enak ne odseva,
drag nad vse drago je mojim očem.

Biser sem našla! Pri sveti daritvi:
je zablestel iz maziljenih rok;
vse ga slavilo je v tihi molitvi
tisoče angelov stalo je krog.

Biser je ležal na zlati pateni,
serafov zbori strmeli so nanj...
Ko bi dosegla ga v želji iskreni,
angeli bi me zavidali zanj.

Biser sem našla! Maziljena roka
je položila ga v moje srce. . .
Sreča neskončna, odlika visoka!
Himne veselja po duši done. . .

Našla sem biser! O zdaj sem bogata!
Vedno nanj mislim, ga nosim seboj. ..
Kaj so mi krone, kaj žezla so zlata?
Blažena hostija biser je moj.

M. Elizabeta.

Ob stoletnici Vilharjevi

Čujte gore in planine,
da sinovi Slave smo."

Miroslav Vilhar.

Katerega Vilharja poznate? — Morda Frana Serafina, znamenitega jugoslovanskega skladatelja, živečega v Zagrebu. Njegovega očeta Miroslava Vilharja, čigar stoletnico obhajamo sedaj, poznamo malo po imenu in narodnozgodovinskem pomenu; tem bolj znane so nam pa mnoge njegove pesmi, ki so naravnost ponarodnele.

Kdor poje "Po jezeru, bliz Triglava," poje Miroslava Vilharja. Slovenka, ki pravi: "Kaj maram, da nimam srebra, ne zlata, ljubezen goreča tud nekaj velja", je Vilharjeva; istotako Planinarica, ki "rožic ne bo trgala, da bi venec spletala." Kdor iz nižav želi "na gore," na strme vrhe, kamor nas kliče in miče in vabi srce, obnavlja v svoji duši Vilharjeve občutke. Tudi pod lipo, ki zeleni v dišečem gaju, si v Vilharjevi družbi. Bil je Miroslav Vilhar graščak na Kolcu pri Št. Petru na Krasu, in vendar je izrekel besede svojega kmeta: "Če kdo zaničava težavni moj stan, ta nima al srca, al nima možgan."

Miroslav Vilhar je sin kršne Notranjske. Rojen je bil v Planini 1818. kot sin tamošnjega poštarja, ki pa je bil obenem lastnik gradu Kalca na Krasu. V nemškem Št. Pavlu na Koroškem je študiral gimnazijo, pravo pa na Dunaju in v Gradcu. Narodne zavesti na Notranjskem takrat še ni bilo nobene; po nemških mestih pa so se nahajali le manjši dijaški slovenski krogi. Ko je bil Vilhar v Gradcu, je bil tam slovanski okrogStanka Vraza ali Davorina Trstenjaka, ki je o slovanskih rečeh včasi kaj pisal v graški list "Der Aufmerksame". V tem ilirskem ozračju se je morda prvič zbudila v Miroslavu slovenska zavest, vendar je bilo vse, kar je napisal njegovo nemški izvežbano pero, pisano v nemškem jeziku. Študij svojih ni končal ampak je prevzel graščino Kalec ter se leta 1843. oženil v Senožečah.

Tu nahajamo pri njem od 1859, do 1861. kot vzgojitelja njegovih otrok Frana Levstika, ki mu je pomagal tudi pri prireditvi njegovih "Pesmi" (1860). Popularni notranjski graščak je postal 1861. deželni poslanec, a bil to le do 1864.; v tej dobi (1863) je izdajal politični list "Naprej", ki mu ga je najbolj pisal Levstik in ki mu je nakopal tiskovno pravdo in zapor na ljubljanskem Žabjeku. Umrl je Vilhar nagle smrti leta 1871, ter je pokopan v Knežaku, pred 12. leti so mu v Postojni postavili spomenik.

Vilharja smemo šteti med enega glavnih prebuditeljev Notranjske. Pa ni probujal naroda z velikimi skupščinami — za take ta-

(Dalje na 7. str., 1. kol)

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izhaja vsako sredo.

Last. Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo: 1951 West 22nd Place Chicago, Ill.

Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

Za člane, na leto $0.96
Za nečlane 1.50
Za inozemstvo 2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2487.

Subscription price:

For Members, per year $0.96
For Nonmembers 1.50
For Foreign Countries 2.00

31

VSEM GG. URADNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV, CENJENIM ČLANOM IN ČLANICAM K. S. K. J.

ŽELIM VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO, VESELO IN USPEŠNO NOVO LETO.

PAVEL SCHNELLER, gl. predsednik K. S. K. J.

PRAV VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO IN VESELO NOVO LETO!

ŽELIM VSEM ODBORNIKOM IN ODBORNICAM KRAJEVNIH DRUŠTEV, VSEMU ČLANSTVU NAŠE JEDNOTE IN PRIJATELJEM TER ZNANCEM!

JOSIP ZALAR, gl. tajnik K. S. K. J.

Uredništvo in upravništvo "GLASILA K. S. K. JEDNOTE"

želi vsem glavnim odbornikom K. S. K. J., starim in novim odbornikom(icam) krajevnih društev, vsemu članstvu naše Jednote, sotrudnikom in čitateljem lista ZDRAVE, VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE!

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

V smislu Jednotinih pravil se fiskalno leto zaključi z zadnjim dnem meseca decembra. Radi tega prosim vsa krajevna društva, da pošljejo denar v pokritje asesmentov **NAJKASNEJE DO 25. T. M.** na glavni urad. Istotako tudi prosim, da se vsako društvo požuri in pošlje mesečno poročilo za mesec december kakor hitro mogoče, tako, da isto dospe v glavni urad **NAJKASNEJE DO 25. decembra.** Ker je koncem vsakega leta jako veliko dela v Jednotinem uradu, zaradi tega prosim, da se predstoječo prošnjo in naznanilo vpošteva. Izdelati imam šestmesečne račune za brate nadzornike Jednote, kakor tudi letna finančna poročila za razne državne zavarovalninske oddelke, kar povzroča izvanredno veliko posla. Da bode pa to mogoče pravočasno napraviti, je treba, da so krajevna društva točna v plačanju asesmentov in v pošiljatvi mesečnih poročil. Nemogoče je delo v glavnem uradu pravočasno in točno izvršiti, če niso društva točna v poslih v zvezi z gl. uradom. Radi tega ponovno prosim, da cenjena društva vsaj ta mesec store svoje dolžnosti pravočasno.

Zahvaljujoč se za prijaznost in naklonjenost vže naprej, ostajam z bratski mpozdravom,

JOSIP ZALAR, tajnik.

Društvom K. S. K. Jednote v razmotrivanje in prevdarek.

Vsakteremu izmed članov in članic K. S. K. Jednote je znano, kako velike žrtve je zahtevala nepričakovana epidemija "španska influenca". Vsled te bolezni so bile vse podporne organizacije zelo prizadete in oškodovane. Naša Jednota, v kolikor mi je do sedaj naznanjeno, je zgubila do današnjega dne 115 članov in članic, katerih dedičem je treba izplačati $105,750.00. Beri: **Stojnpet tisoč sedemsto petdeset dolarjev!** Pripomniti pa moram, da je še več društev, ki mi niso vposlala mrliških listov; ravno tako tudi vsakdo zna, da bolezen še ni prenehala in je vsled tega umevno, da se bo število umrlih še povečalo. Radi tega je potreba največje pozornosti od strani vsakega člana in članice, da stori potrebne korake in pride tej velikanski izgubi v okom. Poročal sem že, kako strog je državni zakon, na podlagi katerega se zahteva, da mora vsaka organizacija imeti toliko in toliko denarja v blagajni, če hoče biti solventna in noče, da ji državni zavarovalninski department prepove poslovanje. Res je, da imamo lepo svoto denarja v blagajni, toda vse to še ne odgovarja zahtevam in predpisom zakona. In sedaj nas je zadela pa še ta velika nepričakovana nesreča. Vsled tega naznanjam cenjenim članom in članicam naše dične Jednote, da bodemo morali na vsak način prihodnje leto razpisati posebni asesment, da se pokrijejo izdatki za umrlimi člani in članicami, ki so podlegli prezgodnji smrti vsled "španske influence". In ker se bo radi tega razpravljalo in določilo pri seji glavnega odbora Jednote, ki se snide v glavnem uradu prihodnji mesec, radi tega tem potom prosim vsa krajevna društva, da o tem razpravljajo in razmotrivajo, ter poročajo na glavni urad kako mislijo, da bi bilo najbolje in najpriličnejše za članstvo radi razpisa posebnega asesmenta. Nekaj se mora ukreniti. Asesment se bode moral povišati. Toda vprašanje je, naj se li sedanji smrtninski asesment podvoji, ali naj se vsaki mesec razpiše na vsakega člana in članico gotovo svoto? Da bo pa glavnem odboru Jednote mogoče rešiti to važno zadevo v zadovoljstvo vsem okoliščinam in po večini članstva, radi tega se obračam na cenjena društva, da o tem sklepajo in poročajo svoje mišljenje in želje na urad. Vsako društvo se prosi, da se o tem govore in izjavi, da bode toliko laglje glavnim uradnikom Jednote stvar rešiti v zadovoljstvo večine. Vse društvene izjave naj se pošljejo na glavni urad najkasneje do 10. januarja 1919.

Z bratskim pozdravom,

Josip Zalar, glavni tajnik.

Joliet, Ill. dne 7. decembra 1918.

Društvena naznanila in dopisi.

Iz urada dr. sv. Jožefa št. 2, Joliet, Ill.

Dne 1. dec. 1918 je imelo naše društvo glavno, ali letno sejo in na tej seji se je sklenilo sledečo premembo. (Sedaj vzemi v roke svoja društvena pravila in čitaj sledeče:)

Društvena pravila dr. sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J., stran 9 in 10, člen točke glede pogrebne zadeve: točka 3—4—6—7—8—9; vse te tu navedene točke so neveljavne od 31. decembra 1918, ali črtane iz društvenih pravil. Z dnem 1. januarjem 1919 stopijo v veljavo sledeče določbe glede pogrebne zadeve.

Vsak član društva sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. plača 25c ali več ako ne bi ta svota pokrila pogrebnih stroškov za umrlim članom. To plačajo tudi vsi oni, ki so bili do omenjenega dne prosti zaradi svoje starosti. Torej od 1. jan. 1919 ni več nihče prost tega doneska; plačati ga morajo vsi člani, bodisi stari, ali mladi, bolani ali zdravi. Prosti so le sledeči: Šest nosilcev in člani, ki čujejo po noči pri umrlem sobratu. Pogreba se udeležijo sledeči: Šest nosilcev in pa društveni glavni odbor od 4—6 mož; za odbor se plača voz iz društvene blagajne. Vsi ti pogrebci in odborniki morajo imeti pripete društv. regalije na prsih ob času pogreba.

Torej naj si vsak član dr. sv. Jožefa to premembo ven izreže in ja pripne v društvena pravila na strani 9, ker to stopi v veljavo dne 1. jan. 1919 in ostane pravomočna dokler ne bo od celega društva morda premenjeno.

A. Golobitch, preds.
John Vidmar, tajnik.
Ino A. Tezak, zastopnik.
(Društveni pečat.)

Joliet, Ill., dne 10. dec. 1918.

NAZNANILO.

Društvo Vitezov sv. Jurija št. 3. K. S. K. Jednote Joliet, Ill., je imelo 8. dec. glavno letno, in volitveno sejo. Na tej seji je bila razvita službena zastava (Service Flag) zastavo diči 19 zvezdic, in jo krasi 19 s zlatimi črkami všitih imen članov vojakov, od katerih se do danes še nobeden ni domov povrnil.

Nadalje so bili v odbor izvoljeni za l. 1919. sledeči člani:

Predsednik John Kren, st. podpredsednik Joseph Klemenčič, vt. finančni tajnik Joseph Panian; zapisnikar John A. Nemanič. Blagajnik Stefan Stanfel, st. Zastopik Martin Konda, st. Nadzorniki: I. Joseph Wolf, II. William Stanfel. III. John Nemanič. Zastavonoše: John Mušič, Frank Pire. Vratar Joseph Konduš.

Nadalje uljudno prosim vse cenjene člane(ice), da bi vsaki mesec točno plačevali svoje prispevke, ker točnost plačevanja je velike vrednosti tajniku pri vodstvu knjig.

Kot je članom že znano, da po novem letu bomo plačevali nekoliko višje asesmente, zavoljo posebne doklade katera bo razpisana, zato svetujem cenjenemu članstvu naj se nikar ne huduje zaradi tega, ne na uradnike K. S. K. J. in tudi ne na uradnike krajevnih društev, zato ne, ker tega niso zakrivili ne prvi, ne slednji. Priporočam članom da bi dobrovoljno plačali, pa bomo v najlepši slogi nadomestili primanjkljaj katerega nam je prizadela katastrofa nesrečne influence.

S pozdravom

Joseph Panian, tajnik.

NAZNANILO.

Na letni seji dr. sv. Jožefa št. 12 K. S. K. J. v Forest City, Pa., so bili izvoljeni sledeči uradniki: Predsednik Josip Kamin; podpredsednik Frank Vauter; I. tajnik Frank Telban, box 300, Forest City, Pa.; II. tajnik Frank Susman; blagajnik Ignac Blatnik; zastopnik John Telban, box 707, Forest City, Pa. Gospodarski odbor: Andrew Oražem, John Dečman, Louis Omahen, Martin Muhič; sprejemni odbor Anton Zalar, Ignac Špec; vratar Gašper Kovačič; reditelj Frank Pevec I., maršala Ignac Pančar in John Drašler; zastavonoša John Černe ml.; banderonoša John Tornič; poslanci Jernej Intihar, John Rozina za Forest City; Frank Omahen za Browndale; Frank Kamin za Vandling, Pa. Zdravniki: C. R. Knepp, G. T. McGuire, B. E. Costello in W. E. Lloyd.

Vsa pisma in druge stvari, tikajoče se gorioznačenega društva, naj se naslovljajo na I. tajnika in ne na nobenega drugega.

Tem potom tudi naznanjam onim članom na potnih listih, katerim bodo listi potekli dne 31. dec. t. l., da naj vsakdo pošlje $3 več kot po navadi to pa zato, ker plačamo za vsakega umrlega člana 25 centov v društveno blagajno v pokritje pogrebnih stroškov. Ker je umrlo 12 članov našega društva, zato pride za vsakega toliko več za plačati in to samo za člane. — Toliko torej članom na potnih listih v ravnanje.

K sklepu želim vsemu članstvu K. S. K. J. vesele in zadovoljne božične praznike in srečno Novo leto; posebno pa članom(icam) našega društva.

S pozdravom

Frank Telban, dr. tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Janeza Krstn. št. 13. Biwabik, Minn. K. S. K. J. se naznanja članom našega društva, da se bo vršila izvanredna seja dne 22. decembra ob pol 2. uri popoldne. Na tej seji bo volitev odbora za leto 1919.

Prošen je torej vsak član, da se te seje udeleži. Pridite torej na to sejo v obilnem številu. Nevdeležbo se bo kaznovalo po društvenih pravilih i nsicer z $1. globe. Ta seja bo zato, ker nismo mogli zborovati 1. dec. zaradi bolezni, ker so bili vsi shodi in zborovanja prepovedana. Sedaj je pa hvala Bogu ta bolezen pojenjala, bomo pa lahko imeli sejo, da zadostimo pravilom K. S. K. J.

S sobratskim pozdravom vsem članom K. S. K. J.

Matt, R. Tometz, taj.

NAZNANILO.

Iz urada tajnika dr. sv. Vida št. 25 K. S. K. J., Cleveland, O., se naznanja članom našega društva, da se je na seji dne 1. dec. t. l. sklenilo, da se naše društvo korporativno udeleži sv. maše na Božični dan, dne 25. dec. ob 10:30 dopoldne v cerkvi fare sv. Vida.

Vsled tega so prošeni člani, da se polnoštevilno udeleže. Zbirali se bomo v Knausovi dvorani ob 9:30 ter ob 10 uri odkorakamo proti cerkvi; vsak član naj prinese s sabo svojo regalijo (društveni znak).

S sobratskim pozdravom do vsega članstva K. S. K. J. in vesele božične praznike!

Joseph Russ, tajnik.

NAZNANILO.

Članstvu dr. sv. Petra št. 30 v Calumet, Mich., naznanjam s tem izid volitve na glavnem zborovanju z dne 8. dec. Uradniki za bodoče leto so bili izvoljeni sledeči:

Predsednik Mihael Maierle; podpredsednik Peter Zunič; I. tajnik in zastopnik Paul K. Madronich; zapisnikar Frank Vesel; blagajnik Marko Sterk; nadzorniki za 2 leti: John Lamut, Frank Vesel in John Mušič; nadz. za I. leto: Joseph Weis, John Turk in George Kotze. Porotni odbor: Mihael Sterk, Frank Benčič in Nick Mrak. Poslanec Math F. Kobe. Maršal Pet. Hrebec: Vratar Math Svajgar. Bolniški obiskovalci za Red Jackett, Yellow, Jackett, Blue Jackett in Newton: Paul I. Spehar; za Laurium: Josef Vidoš; za Raymboultown, Osceola in Swedetown John Mušič; za Tamarack in Tamar 5 in North Tamar: John Lamut.

S sobratskim pozdravom do vsega članstva

Paul K. Madronich, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo Marije Device št. 33 K. S. K. J. v Pittsburgh, Pa., je imelo svojo letno sejo dne 1. dec. 1918 ter na isti rešilo dosti važnih in potrebnih zadev.

Novi odbor je bil izvoljen kakor sledi: Peter Balkovec predsednik; Josip Ivanušič podpredsednik; John Filipčič I. tajnik; Jurij Starešinič II. tajnik; Josip Pavlakovič zastopnik; Matija Pavlakovič blagajnik; Josip Adlešič preds. Bolniškega odbora; Martin Trbušič, Nikolaj Starešinic in Math Balkovec nadzorniki. Ignac Glatch, Frank Pavlakovič maršala. Jurij Filipčič, Frank Jaketič zastavonoše, Tomaž Košarac vratar.

Vsemu članstvu K. S. K. J. želim vesele božične praznike in srečno Novo leto!

John Filipčič, tajnik.

NAZNANILO.

Onim članom dr. sv. Jožefa št. 41 v Pittsburg, Pa., ki se niso mogli udeležiti glavne seje dne 8. dec. naznanjam tem potom odbor našega društva za leto 1919:

Predsednik John Jevnikar; podpredsednik Josip Kas; I. tajnik John Bojanc; II. tajnik Frank Pugne; blagajnik Josip Janc; zastopnik Josip Lokar. Nadzorniki: Jos. Bašelj, Frank Miklavčič in Frank Kopar. Predsednik bolniškega odseka Anton Dekleva. V slučaju bolezni naj se člani naznanijo kot bolni le sobratu Anton Dekleva; njegov naslov je: 211—57. St., Pittsburgh, Pa. Za zastavonošo je bil izvoljen Alojz Hlad.

Ob enem se je tudi sklenilo, da plača vsak član prihodnji mesec (januarja 1919) 50c naklade. S tem se bo olajšalo pogrebne stroške pri naših pokojnih sobratih Frank Vilhar in Jurij Šabec.

Tem potom opozarjam one člane, ki se ne morejo udeležiti rednih mesečnih sej, da naj pošljejo društvene prispevke **pred sejo**, ali pa na dan seje. Član, ki ne bo plačal 2 (dva) dni po seji vseh društvenih prispevkov, ne bo za dotični mesec opravičen do kake podpore. Torej vas cenj. člani prosim, da vpoštevate to važno točko, ki bo le vam v korist, meni bo pa to olajšalo veliko dela.

Vesele božične praznike še mnogo let vam želi in vas sobratsko pozdravlja

J. Bojanc, tajnik.

NAZNANILO.

Članom dr. sv. Alojzija št. 52. KSKJ. Indianapolis, Ind. posebno tistim s potnimi listi, in ki se niso udeležili zadnje ali glavne seje našega društva, se s tem naznanja odbor za bodoče leto, in nekaj ukrepov iste seje.

Najprvo je društvo sprejelo že staro točko v pravilih, da kdor se brez tehtnega vzroka ni udeležil iste seje plača $1.00 v društveno blagajno. Podpora ostane kot dosedaj $7.00 na teden, zato se zahteva od vseh članov, da točno plačujejo prispevke, kakor tudi Vam društvo podporo točno izplačuje.

Glede dvorane se je dalo zadevo v roke odbora, da isto uredi do druge seje, to je 5. jan. 1919.

Odbor za bodoče leto je bil izvoljen kakor sledi:

Predsednik: Anton Sekula. Podpredsednik: K. Kronovšek. I. tajnik: Fr. Sabotin. II. tajnik: Fr. Radež.

Zapisnikar: John Radež. Blagajnik: Joe Trante. Zastopnik: Jack Stergar.

Nadzorniki: J. Urajnar. Jack. Stergar in Jery Jug.

Zastavonoše: Ant. Debeve, Fr. Stanič in Fr. Mikolič.

Reditelj: Math Turk. Vratar: Mart. Urajnar.

Nadalje naznanjam, da nova bolezen "Flu' tudi nam ni prizanesla pač pa ni dosedaj še nobeden član umrl, kar je menda edino društvo iz Indianapolis-a. Bog nas obvaruj tudi za naprej!

Pozdrav vsem članom našega društva in tistim ki bodo to čitali.

John Radež, zapisnikar
932 King Ave.

NAZNANILO.

Naznanjam članom dr. sv. Jožefa št. 58 v Irwin, Pa., da je naš sobrat, ali član John Povhe umrl za vnetjem možganov dne 16 novembra v Greensburgu, Pa. Pokopali smo ga dne 19. nov. na katol. pokopališču v Greensburgu: — Svetila mu večna luč!

Ker se sedaj leto bliža že h koncu, prosim vse člane, da poravnajo svoj redni asesment za mesec december do 31. t. m. To se mora izvršiti vsled tega, da mi bo mogoče pravočasno izdelati celoletni račun, in dati potem knjige nadzornikom v pregled.

Upam torej, da ne bo nobenega, da ne bi plačal asesmenta do 31. dec.

Dalje opozarjam one člane ki so že bolani nad 2 tedna pa se šele potem javijo pri tajniku zahtevajoč bolniško nakaznico. To nikakor ni pravilno ker je bolnik opravičen le do podpore od istega časa ko se javi tajniku. Čemu se pa ne javite že prvi dan ko zbolite?—

Ako kedo izmed članov ne dobiva Jednotinega Glasila, naj mi to sporoči ter naznani natančen naslov, nakar bom jaz poskrbel, da bo list redno prejemal.

Sobratskim pozdravom

Thos. Oblak, tajnik
box 223 Manor, Pa.

NAZNANILO.

S tem naznanjam vsem članom dr. sv. Jurja št. 64, Etna, Pa., da je društvo na svoji redni seji 8. dec. izbralo sledeči odbor za leto 1919:

Predsednik Josip Jagusič; podpreds. Geo. Novak; I. tajnik John Skoff; II. tajnik Petar Ribarič; blagajnik in zastopnik Frank Skrlin; predsednik bolniškega odbora Nick Trdina; nadzorniki: Stanko Skrbin, Filip Wranič in Frank Robič.

Ob enem tudi naznanjam, da je društvo sklenilo prirediti domačo zabavo v korist društv. blagajne in sicer na Silvestrov večer (Starega leta dan) 31. dec. v vseh prostorih Hrvatskega zabavnega kluba na 28. Bridge St. Član, ki se ne udeleži te zabave ,plača $1.00 v društv. blagajno, to pa zato, ker smo plačali ta mesec veliko bolniške podpore.

Bratski pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J. in vesele božične praznike!

John Skoff, tajnik.

Iz urada društva sv. Janeza Evangelista št. 65 K. S. K. J. Milwaukee, Wis.

Dne 5. decembra je imelo naše društvo svojo letno sejo, ki se je vršila o najlepšem redu. Na tej seji so bili izvoljeni sledeči odborniki za leto 1919: Predsednik J. Ketiš, podpredsednik Anton Krivec, tajnik John Močnik, zapisnikar Frank Gregorčič, blagajnik Frank Frančič, zastopnik Joe Windishman, nadzorniki: Frank Štiglitz, Frank Gregorčič, Joe Cheplačk; maršal Joe Martinčič; porotni odbor: Gabriel Kovačič, John Žiherli in Joe Martinčič.

Ker se leto bliža h koncu se prosi in opozarja vse one člane, ki so bolj počasni s plačilom, da naj plačajo svoj asesment najkasneje do 25. decembra t. l. ker moram potem knjige zaključiti za celoletni račun in predložiti sobratom nadzornikom v pregled. Upam torej da bodete vpoštevali to prošnjo in opomin.

Želim vam vsem zdrave in vesele božične praznike in veselo Novo leto!

Sobratski pozdrav

John Močnik, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo Marije Vnebovzete št. 77, K. S. K. J., Forest City, Pa., je na svoji redni mesečni seji dne 8. dec. 1918 izvolilo sledeči odbor za leto 1919.

John Pungerchar, predsednik. Louis Osolin, I. tajnik. John Jakelj, II. tajnik. Math. Zalar, blagajnik. Anton Bokal, zastopnik. Gospodarski odbor: Matt Kamin, Frank Konchar, Joseph Polončič. Maršal: Ignatz Kotar. Zastavonoša Ciril Grum. Redarja: Frank Ceglar, Ignatz Novak I. Poslanci za Forest City: Frank Novak 5 in Frank Putz. Za Browndale: John Okoren II. Za Vandling Joseph Peterlin. Zdravnika Dr. W. E. Lloyd in E. B. Costelo. Društvene seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu v mestni dvorani.

Prvič v štirinajstih letih društvenega obstanka je bil izvoljen ves stari društveni odbor še za prihodnje leto brez najmanjše izpremembe; zato upam, da bode tudi deloval z vso svojo močjo za napredek društva in da mu bodo tudi vsi člani pomagali kolikor mogoče, kajti treba nam bo napeti vse naše moči, da se zopet nekoliko opomoremo iz padca, katerega nam je prizadela španska influenca in to na članstvu kakor tudi na bolniški blagajni. Lahko rečem, da je bilo naše društvo najbolj hudo priza-

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. dec. 1918 skupna izplačana podpora
$1,518,034,52.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St.
II. podpredsednik: Math Jerman, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainšek, 302 No. 3rd Ave. West; Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Frančič, 311—2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canad 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1915 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

deto društvo, kar jih spada h K. S. K. J. to se pravi po številu članstva. Društvo je štelo 1. okt. 1918 152 članov in 48 članic; od tega števila jih je umrlo v teku dveh mesecev za influenco in pljučnico 10 članov in 3 članice skupaj torej 13. V mesecu oktobru in novembru je društvo izplačalo **skupne podpore $1101.50.** Res velike številke za društvo, ki šteje 152 članov, kajti članice ne pripadajo k bolniškemu oddelku, zato pa je bilo društvo primorano naložiti naklado en dolar ($1) na vsakega člana v mesecu novembru in ravno tako zopet en dolar na člana v mesecu januarju 1919 v bolniško blagajno. Upam, da bodo vsi člani to upoštevali, posebno pa oni na potnih listih.

Tako vidite cenjeni člani, da bo treba storiti marsikaj prihodnje leto, da se ta rana vsaj deloma zaceli na članstvu, kakor tudi v društveni blagajni. Cenjeni člani, samo malo truda in pa nekoliko dobre volje je treba, pa se bode vse storilo; bili smo že v hujših časih kakor sedaj, pa smo vse srečno prestali in vsakemu članu, ki je bil bolan točno izplačali bolniško podporo. To bomo lahko storili tudi v naprej samo kakor sem že omenil malo truda in pa dobre volje kakoršno ste pokazali na zadnji seji 8. dec. je treba in napredek nam je zagotovljen.

H koncu pozdravljam vse člane in članice K. S. K. J. širom Amerike ter jim želim vesele božične praznike in srečno Novo leto 1919. Bog dal, da bi bilo v resnici srečnejše in veselejše kakor leto 1918.

John Osolin, tajnik,
Box 492.

NAZNANILO.

Vse članice društva Macije Pomagaj št. 78 K. S. K. J. Chicago, Ill., še enkrat opozarjam, da se zagotovo udeležijo letne društvene seje, ki bode, kakor sem že poročala v našem Glasilu, dne 22. decembra ob 2. uri popoldne. Naj bi bila vsaka članica na seji, prvič, ker je več važnih točk za rešiti. Po pravilih je pa tudi kazen za tiste, ki se brez zadostnega vzroka ne udeleže letne društvene seje.

Želeča vsem članicam vesele Božične praznike in srečno novo leto ostajam s pozdravom vdana Vam **Marija Blaj,** tajnica.

NAZNANILO.

Iz urada dr. Marije Sedem Žalosti št. 81. Pbgh. Pa. se naznanja vsem članicam našega društva, da bomo imele glavno zborovanje dne 22. decembra točno ob 1 uri popoldne in sicer vsled volitve novega odbora za leto 1919.

Tem potom opozarjam vse članice, da se vsaj glavnega zborovanja udeležijo vse brez izjeme in da si izberejo odbor po svoji volji. Katera članica se ne udeleži tega zborovanja, plača en dolar kazni, izjema je le bolezen.

Sosestrski pozdrav do vsega članstva naše Jednote.

Josephine Fortun, tajnica.

Iz urada društva sv. Genovefe št. 108, Joliet, Ill.

Tem potom naznanjam, da smo imele dne 1 .decembra svojo letno sejo, ki se je v najlepšem redu vršila. Na tej seji so bile izvoljene sledeče odbornice za l. 1919:

Predsednica Antonija Struna; podpredsednica Marija Dunda; I. tajnica Marija J. Lavrič; zapisnikarica Antonia Stukel; blagajnička Mary Golobitch; zastopnica Marija Zalar; nadzornice: Johana Težak, Martha Zmajc, Mary Terlep.

S tem zopet prosim in opominjam vse naše članice, da bi plačala svoje društvene asesmente najkasneje do 20 .decembra t. l. da mi bo mogoče knjige zaključiti in predložiti celoletni račun nadzornicam v pregled. Upam, da ne bo nobena članica čakala še nadaljnega, ali posebnega opomina.

S sestrskim pozdravom
Mary Golic, tajnica.

VABILO NA SEJO.

S tem vabim vse članice dr. sv. Barbare št. 128, Etna, Pa., na glavno letno sejo dne 22. decembra ob 2. uri popoldne na 15 Union St.

Ker bo ta dan volitev novih odbornic za leto 1919, zato je vsake članice dolžnost, da se te seje udeleži. Neudeležbo se bo kaznovalo po društvenih pravilih .

Tudi prosim vse članice, da poravnajo ves svoj dolg pri društvu, da bom zamogla izročiti čiste račune novemu odboru.

Sosestrski pozdrav
Johana Skoff, tajnica.

NAZNANILO.

Društvo sv. Družine štev. 136 K. S. K. J. v Willard, Wis., je imelo svoje glavno letno zborovanje dne 1. dec. Na tej seji so bili izvoljeni za leto 1919 sledeči uradniki: Predsednik John Rovtar. Podpredsednik Anton Toleni. Tajnik Josip Ule. Zapisnikar Alojz Arh. Blagajnik Anton Trunkel. Zastopnik Josip Pekolj. Nadzorniki: John Snedec, John Česnik, John Zallar. Ravnatelj Mike Artač.

Ob enem se lepo zahvaljujemo vsem članom našega društva, ker so za časa mojega uradovanja kot društvenega tajnika skozi osem let in pol, ali od časa kar obstoji naše društvo, složno in vstrajno delovali za napredek našega društva. Kakor je vsak začetek težaven, tako je bil tudi začetek našega društva. Z velikim naporom smo leta 1910 spravili določeno število 12 starih in novih članov(ic) skupaj, da se je zamoglo na podlagi pravil ustanoviti naše društvo in še po ustanovitvi društva so nekateri tukaj živeči člani naše Jednote odlašali za prestop, ker so dvomili za obstanek našega mladega drevesa.

Toda težkoče so bile kmalu premagane; društvo je začelo rasti na članih in premoženju, sicer počasi, toda sigurno in danes stoji na trdni podlagi in je takorekoč srce naše največje slovenske farmerske naselbine. Torej še enkrat lepa hvala vsem za vse to, kar smo skupno dosegli! Do danes lahko s ponosom zremo na naše delo nazaj. Seme katerega smo zasejali 16. maja leta 1910 je Bog blagoslovil in je obrodilo obilen sad.

Bodite naklonjeni tudi mojemu nasledniku. Delujte složno tudi v bodoče in gojite med seboj pravo bratsko ljubezen. Imejmo vedno pri srcu napredek društva s tem, da pridobivamo vedno več novih članov, in tako lahko upamo, da bode sčasoma naše društvo zraslo v mogočno drevo in bode lahko eno izmed največjih naše slavne K. S. K. J. Novim odbornikom našega društva želim mnogo lepega vspeha. Vsem članom(icam) K. S. K. J. želim vesele Božične praznike in srečno Novo leto!

Frank Perovšek, tajnik.

NAZNANILO.

Naznanjam članom in članicam društva sv. Jeronima št. 153 K. S. K. J. v Cannonsburg, Pa., da so bili izvoljeni na društveni seji dne 1. dec. sledeči uradniki: Predsednik Mihael Tomšič, Houston, Pa. Podpredsednik Frank Čeplak. Tajnik in zastopnik John Pelhan, Houston, Pa. Blagajnik Frank Kirn, Cannonsburg, Pa. Zapisnikar John Jakše. Nadzorni odbor: John Recelj, Frank Vende, Anton Jelnikar. Bolniški obiskovalci: Anton Bevc, Frank Berus. Zastavonoše: Frank Vende in August Novak. Maršal: Frank Čeplak. Novo izvoljenim uradnikom želim mnogo uspeha v prihodnjem letu 1919. S sobratskim pozdravom

Frank Kirn, tajnik.

Opomba! Članom na potnih listih, kakor tudi oddaljenim se naznanja, da naj se v prihodnje obračajo na novo izvoljenega tajnika John Pelhan, box 174, Houston, Pa.

Brooklyn, N. Y.

Še nikoli poprej nismo vpoštevali toliko važnost podpornih društev, kakor ravno sedaj, ko je razširjena po celi državi kritična in nalezljiva bolezen "španska influenca".

Ako čitamo dopise iz raznih naselbin razvidimo, da rojaki večinoma v najlepši starostni dobi podležejo tej kritični bolezni. Koliko mladih mož in žena je v kratkem času umrlo in pustilo za seboj nepreskrbljene otroke-sirote.

Obžalovanja vredni so taki otroci, katerim je neiprosna smrt ugrabila najdražje kar imajo na svetu — očeta in mater; kdo ne pomiluje takih sirot!

Ako čitamo imena umrlih rojakov, je skoraj pri vsakemu tudi označeno, da je bil član tega ali onega društva in Jednote. To nam olajša našo bolest in se tolažimo s tem, da bo podpora od Jednote zapuščenim sirotam v neprecenljivo pomoč.

Bratje! To nam da misliti, koliko imamo takih slučajev, da so ostali otroci brez očeta in mater!

V naznanilu asesmenta za mesec december, je bilo označenih 84 smrtnih slučajev; to je največje mesečno poročilo kar obstoji naša K. S. K. J.

Ker pa še niso vsi slučaji naznanjeni, lahko sodimo, da bo presegala posmrtnina za umrle člane in članice nad sto tisoč dolarjev.

Pripravljeni moramo biti na to, da se bo v tem oziru nekaj ukrenilo v pokritje te ogromne svote. Ako bodo razpisani izvanredni asesmenti sem prepričan, da jih bo vsak član drage volje plačal. Med seboj se imenujemo bratje in sestre, pokažimo se tudi v dejanju, da bomo dobrovoljno prispevali v blagajno K. S. K. J., katera je vsled mnogih smrtnih slučajev tako občutno prizadeta.

Tudi naša slovenska naselbina Brooklyn, N. Y. je občutno prizadeta vsled "španske influence"; pri vsaki hiši smo imeli bolnike in ako povem, da je bilo samo pri našem društvu sv. Jožefa štev. 57 16 bolnih članov, je povedano vse; naše društvo je v teku enega meseca izplačalo $280.00 bolniške podpore.

Tudi kruta smrt ni prizanesla našemu društvu; v teku zadnjega meseca so umrli sledeči člani in članice:

Georg Slatič, umrl dne 1. nov.
Alois Stimac, umrl dne 23. okt.
Agnes Bižal, umrla dne 11. nov.
Marija Pešel, umrla dne 5. nov.

Končno naj še poročam, da je imelo naše društvo sv. Jožefa št. 57, dne 7. decembra mesečno in volilno sejo, pri kateri je bil enoglasno izvoljen sledeči odbor:

Anton Burgar predsednik. Alois Češark podpredsednik. Gabriel Tassotti tajnik. M. Grgurič zapisnikar. Josef Felicijan blagajnik. Frank G. Tassotti zastopnik. Nadzorniki: Josef Staudohar, Martin Curl, Štefan Bizjak.

Poleg važnih sklepov in določb za prihodnje leto se je tudi določilo, **da bo vstopnina za dva mesca prosta,** nadar bo zopet dovoljeno sprejemati nove člane; radi tega upam, da se bo število članov v prihodnjem letu izdatno pomnožilo.

Za novo leto želim vsem članom in članicam naše Jednote, ljubega zdravlja; delujte pri vsaki priliki v prospeh svojega društva in naše koristne Jednote v olajšanje bede in pomankanja onim, ki utegnejo biti hvaležni za medsebojno ljubezen, kakoršno jim nudijo naša slovenska podporna društva. Bog in narod!

Anton Burgar.

Denver, Colo.

Cenjeni g. urednik:—

Prosil bi vas za malo prostora v našem Glasilu.

Z delom gre tu, kakor po drugih krajih. Dela je dovolj, samo skoro nima kedo delati, ker še vedno razsaja kruta bolezen "španska influenca".

Dne 20. novembra so tudi meni umrli ljubljeni oče John Lah star. in sicer za pljučnico v starosti 53 let.

Prišli so sem v to deželo pred 17 leti v Pueblo, Colo., nakar so živeli v Leadville, Colo. Tam so pristopili k društvu sv. Jožefa št. 56 K. S. K. J., kjer so bili še član ob smrti. Umrli so v Denver, Colo, Ker je tukaj društvo sv. Roka št. 113 K. S. K. J. so mu člani tega društva veliko pripomogli. Društvo bi se bilo rado udeležilo pogreba v večjem številu, a ker je bilo to od oblasti prepovedano se ni moglo.

Tem potom se lepo zahvaljujem članom dr. sv. Roka in vsem drugim mojim prijateljem, tako tudi vsem prijateljem blagopokojnega mojega očeta za udeležbo pri pogrebu. Težko mi je bilo ko sem prišel iz Salt Lake City Utah, ker nisem poznan med vami, ali moram reči, da so mi šli rojaki res na roke, da sem z njih pomočjo vse lepo uredil za pogreb.

Moj pokojni oče so bili doma iz Zalesja, fara Sv. Trojica na Notranjskem, kjer zapuščajo soprogo in 4 sinove; tukaj v Denver, Colo sina John Lah.

Dragi mi oče! Zapustili ste ta svet daleč oddaljeni od svoje družine. Na svidenje nad zvezdami, tam kjer nas ne bo motil hrup življenja!

Pozdrav vsem prijateljem
John Lah, mlajši.

Willard, Wis.

Cenjeni sobrat urednik:—

Danes imam poročati žalostno vest, da je zastava našega društva sv. Družine štev. 136 K. S. K. J. — odkar društvo obstoji skozi osem let in pol — prvič oblekla žalno barvo, in sicer vsled smrti enega izmed naših članov. Tudi žrtev influence je bil namreč član našega društva sobrat Josip Česnik, ki je umrl dne 22. nov. v Somerset, Colo., kjer zapušča žalujočo ženo s štirimi nedoraslimi otroci.

Družini pokojnega Jos. Česnika izrekam v imenu našega društva sv. Družine iskreno sožalje, pokojnemu sobratu naj sveti večna luč!

Frank Perovšek, tajnik.

Willard, Wis.

Cenjeni g. urednik:

Ker mi je znano, da kaj radi priobčujete dopise tudi iz naše naselbine, zato vas prosim, da priobčite sledeče vrstice v eni izmed prihodnjih številk.

Še dne 17. januarja leta 1915 se je tukaj vstanovila Bratovščina Krščanskih mater pod varstvom Žalostne Matere Božje. Ko je pa ustanovitelj te bratovščine, Rev. Pollak, zapustil to naselbino, je tudi ta bratovščina prenehala.

Dne 8. decembra letos smo jo pa zopet obnovile pod vodstvom Rev. John Novaka. Za predsednico je bila izvoljena Mrs Mary Kobal, gotovo še premnogim Chicažanom dobro znana, ki se je vedno zanimala za društva in tudi za napredek ondotne slovenske fare, za kar ji gre vsa čast in hvala. — Za tajnico je bila izvoljena Marija Perko, blagajničarka pa Marija Perovšek.

Sedaj pa prosim vse nekdanje, ali stare članice te bratovščine, da naj se zopet prijavijo, ravno tako apeliram tudi na nove članice. Prispevki niso veliki; pa če nas je več skupaj, lahko veliko dobrega storimo za našo slovensko faro Sv. Družine.

Zatorej žene in dekleta iz Willarda ter okolice, pridite vse dne 12. januarja 1919 na zborovanje, da z novim letom začnemo tudi novo življenje, ki naj bi bilo v korist nam in našim otrokom.

Sedaj pa želim vsem faranom sv. Družine vesele in srečne božične praznike, ter veselo Novo leto!

Marija Perovšek.

BIVŠI SOBRAT JOHN KLEMENČIČ DAROVAL ŽIVLJENJE ZA DOMOVINO.

Stariši John in Mary Klemenčič iz La Salle, Ill., so prejeli dne 27. nov. t. l. brzojavko, katera je naznanila žalostno vest, namreč da je bil njih preljubljeni sinko ubit na bojnem polju v svetovni vojni na Francoskem. Omenjeni je bil rojen v La Salle, Ill. dne 13. julija 1898. Vpisal se je kot prostovoljec v ameriško armado dne 12. aprila 1917 in je bil prideljen Co. C 7th Infantry Reg. U. S. Na bojno polje na Francoskem je dospel dne 12. marca 1918. Kakor razvidno iz brzojavke je padel v bitki dne 7. oktobra 1918. Bil je član društva Sv. Družine št. 5, La Salle, Ill., do časa ko je vstopil v armado in je potem prenehal biti član,ker so takrat stara pravila Jednotine tako določala.

Zapušča žalujoče stariše John in Mary Klemenčič v La Salle, Ill., in sestro Mary v samostanu v Belleville, Ill. — Bodi mu ohranjen najblažji in časten spomin!

Pisma naših članov vojakov.

Camp Wheeler, Ga.
na Zahvalni dan 1918.

Cenjeni gospod urednik Glasila K. S. K. Jednote! Prosim vas za malo prostora v našem cenjenem listu. Že velikokrat sem nameraval napisati par vrstic v Glasilo naše čislane K. S. K. J. in ker mi pa ni veliko čas dopuščal sem moral odložiti to do danes. Ravnokar sem se spomnil na to ob lepem prostem času, katerega imam danes. Tudi tukaj praznujemo Zahvalni dan in smo prosti celi dan. Prav z veseljem se gostimo z puranom, ki nam prav dobro tekne in še veliko drugih raznovrstnih jedi imamo na razpolago. Pri tem nam pa še muzika igra zraven tako, da bi človek kar poskakoval veselja prepevanja je toliko, da sploh ni mogoče popisati in še nisem nikoli poprej kaj takega videl ali slišal.

Mislim, da je danes vsakdo lahko vesel in ponosen, ki je živ in zdrav, da se nahaja pod zastavo Strica Sama. Že dolgo zaželjeni mir se nam je vendar enkrat približal po katerem je že ves svet tako dolgo hrepenel. In prišla je ura zopet nam mirnega in boljšega življenja. Dan katerega praznujemo danes po vseh Združenih Državah je kaj pomenljiv in z veseljem obdan ne samo tukaj pri vojakih, ampak tudi v vsakem prostem domu. Bolj žalostni so bili ti dnevi z zadnjih štirih letih, ko je divjal največji boj in prelivanja krvi ni bilo konec. Zdaj se pa zopet vsako srce veseli nove dobe in zopet mirnega in lepšega življenja. Tako se tudi mi tukaj veselimo in upamo, da se kmalu povrnemo nazaj k svojim znancem in prijateljem, posebno pa k našim dragim društvenim sobratom, prepričani smo da nas zopet z veseljem sprejmejo v njihovo sredino.

Dragi mi list, prav veselega sem se počutil, ko si me obiskal tako daleč tukaj na daljnem jugu. Prav rad te prebiram ob svojem malem prostem času in upam, da te kmalu zopet prejmem na domu, kjer si me obiskoval že poprej. Upam, da tudi čas ni daleč, ko se zopet povrnemo na dom k svojim dragim. Koliko mi je znano iz poročil, katere dobivamo dnevno, se je začelo že po vseh taboriščih z razoroževanjem armade kakor tudi tukaj pošiljajo domov že velike množice vojakov in tako upamo od dneva do dneva, da vsaki čas zopet postanemo prosti.

Tukaj imamo neprestano slabo vreme in vse največje nadloge nam prihajajo le od strani vremena. Že par tednov je deževno in megla neprenehoma.

K sklepu svojega pisanja prav lepo pozdravljam vse člane in članice naše čislane K. S. K. J., posebno pa drage mi sobrate društva sv. Petra in Pavla št. 62, Bradley, Ill. Še enkrat vam kličem vsem skupaj: Pozdravljeni in kmalu na svidenje!

Vam udani sobrat
Joseph Marinčič,
Co. B. 118 M. G.
Camp Wheeler, Ka. U. S.

Lokalne vesti.

Božič je pred durmi.

Samo še teden dni, pa bomo obhajali največji praznik cerkvenega leta — Božič. Letošnji spominski dan Rojstva Gospodovega bomo gotovo praznovali z vse drugačimi občutki, kot zadnja 4 leta, ker ta Božič bo v resnici tudi praznik svetovnega miru, katerega smo tako željno pričakovali. Letošnjega Božiča se raduje celo narava sama, ker imamo tu v Chicagu izredno milo vreme brez hude zime, ali snega.

V naši slovenski cerkvi bo na Božični dan služba božja zjutraj ob pol 8ih, 8mih in ob 10:15 dop. Polnočnice, kakor druga leta ne bo v nobeni chikaški cerkvi vsled prepovedi; bo pa zato na Sveti dan tudi naša slovenska cerkev polna vernikov kakor običajno. Letos nas bodo naši vrli cerkveni pevci in pevke označeni dan zopet iznenadili s prekrasnimi božičnimi pesmimi; vsled tega naj vsakdo pohiti na Božič k službi božji v našo prijazno slovensko cerkev.

Naznanilo.

Četrto adventno nedeljo, dne 22. decembra, zvečer ob pol 8. uri bo v cerkveni dvorani seja Moške Bratovščine Najsvetejšega imena.

Vabilo na glavno sejo.

S tem še enkrat vabim in prosim vse članice dr. Mar. Pomag. št. 78. K. S. K. J., da se udeležijo glavne letne seje v nedeljo dne 22. dec. ob dveh popoldne. Čitajte tudi tozadevno moje uradno naznanilo med društvenimi vestmi. — Tajnica.

Glavna seja dr. sv. Alojzija.

Minulo nedeljo popoldne je imelo dr. sv. Alojzija št. 47 K. S. K. J. svojo glavno, ali letno sejo ob obilni udeležbi članstva. Seja se je vršila v najlepšem redu, slogi in bratstvu; to je pokazala pred vsem volitev odbora, ki je trajala samo četrt ure. Razen štirih novih uradnikov so bili za l. 1919 izvoljeni vsi stari. Novi odborniki so samo: podpreds. Martin Baznik;blagajnik Matija Kremesec; zapisnikar John Kočevar in I. nadzornik Math Darovec. — Društvu sv. Alojzija želimo v bodočem letu mnogo uspeha in napredka!

Vabilo na zborovanje Z.J.Ž. in D.

S tem uljudno vabim vse članice Zveze Jugosl. Žena in Deklet v Chicagu, tako tudi druge Slovenke iz našega mesta na veliko zborovanje, ki se vrši v nedeljo, dne 22. dec. popoldne ob 4. uri (po seji Dr. Mar. Pomag.) v Slovenski cerkveni dvorani, W. 22. Pl. in So. Lincoln St.

Namen tega zborovanja je da se domenimo o našem delovanju za Jugoslovanski Dobrodelni Sklad, ali za pomoč našim bednim rojakom v stari domovini. — Na tem zborovanju bo tudi govoril gosp. Louis Žužek iz Clevelanda, Ohio.

Cenjene Slovenke iz Chicaga! Pridite polnoštevilno na ta shod.

Z domoljubnim pozdravom
Helena Kušar, predsednica.
Z. J. Ž. in D.

Glavna seja podr. "Woodrow Wilson" št. 7. S. N. Z.

Prihodnjo soboto, dne 21. t. m. zvečer se bo vršila glavna, ali letna seja podružnice "Woodrow Wilson" št. 7. S. N. Z. in sicer v navadnih zborovalnih prostorih.

Ker je na tej seji več važnih točk in volitev odbora za prihodnje leto na dnevnem redu, radi tega so naprošeni vsi člani in članice te podružnice, da se prihodnje seje zanesljivo udeleže.

Italijanska invazija v jugoslovanske pokrajine.

Chicago Tribune.

V Washingtonu je bila predložena nota jugoslovanskih držav, katere vodi Srbija. V noti razlagajo svoje narodne aspiracije in zahtevajo, da italijanske čete zapuste jugoslovanski teritorij, ki so ga zasedle.

Z okupacijo so Italijani kršili principe narodnosti in prekoračili mejo, ki je bila določena v premirju z bivšo Avstro-Ogrsko. Ravno tako ugovarjajo proti dovoljenemu teritoriju Italiji po londonski pogodbi, posegajočemu v jugoslovanske pokrajine, ki je bila sklenjena pred vstopom Italije v vojno.

Zgornji zemljevid pokazuje teritorij, ki je jugoslovanski. Črno tiskan teritorij je bil Italiji priznan po londonski pogodbi. Pikasto tiskan teritorij so sedaj zasedli Italijani s svojo armado in mornarico. Okupirali so vse primorje v Adriji doli do Avlone v Albaniji, tako da Jugoslovani ne morejo nikjer do morja.

Italija se izgovarja, da izvaja določbe, dogovorjene v premirju, toda bolj odločno trdi, da je ta teritorij italijanski kot oni, ki je označen v londonski pogodbi.

Jugoslavija je bila proklamirana dne 24. oktobra po vesteh iz Evrope, dne 28. oktobra je pa grof Andrassy, avstro-ogrski minister šele naslovil noto na predsednika Wilsona, da sprejme vse njegove pogoje za pogajanje glede premirja. Ta fakta govore jasno, da je bila Jugoslavija ustanovljena in so se Jugoslovani osvobodili habsburškega jarma pred podpisanim premirjem. Grof Andrassy je lahko govoril v imenu avstrijskega cesarja Korla, ni pa mogel govoriti v imenu Jugoslovanov, ker ga niso pooblastili, da jih zastopa, in ker sploh Jugoslovani kot državna enota niso bili v vojni proti zaveznikom, ampak so bili puntarji proti habsburški avstro-ogrski državi, torej naravni zavezniki ententnih zaveznikov in Združenih držav.

VSESLOVANSKA HIMNA V ANGLEŠČINI.

V letošnji decemberski številki angleškega mesečnika "The Chechoslovak Review" je čitati mojstrsko prestavljeno slovansko himno "Hej Slovani" v angleščini. Prestavil jo je Francis P. Marchant sledeče:

THE ALL-SLAVS HYMN,
"HEJ, SLOVANI".

Hey, Slavonians, be ye mindful that
our tongue dies never,
While our faithful hearts are beating for the nation ever;
Live, long live the Slavic language,
souding through the ages,
Thunder rolling, wrath eternal!
Vain our foeman rages.

'Tis the gift our God entrusted, God
the lord of thunder,
Therefore who on earth can wrest
it from our lives asunder?
Though are foes, like hosts of darkness, in proud ranks are swelling,
God is with us: fall upon them,
Perun all-dispelling.

Though against us clouds are looming, mighty storms impending,
Rocks destroying, strong oaks
cleaving, earth's fondations
rending,
Firm we stand as castle ramparts,
tongue and homeland shielding;
May the earthquake seize the dastard who would dream of
yielding!

Padpirajte Ameriški Rdeči Križ!

Od 16. do 23. decembra se vrši širom Amerike velika kampanja v korist Ameriškega Rdečega križa. To pot se ne bo nabiralo prostovoljnih doneskov za to velepomembno patrijotično dobrodelno družbo temveč nabiralo se bo nove člane za prihodnje leto.

Letna članarina za Ameriški Rdeči križ znaša $1.00 (en dolar); kdor pa želi dobivati še glasilo te družbe, mesečnik "The Red Cross Magazine", doplača še $1.00 tako da znaša pristopnina in naročnina le $2.00 na leto.

Mesečnik "The Red Cross Magazine" je izborno urejevani list s slikami z bojnega polja in drugih krajev, kjer izvršuje ta družba svoje samaritansko delo. Ena posamezna številka tega mesečnika s krasnimi povestmi, črticami in lepimi izvirnimi ilustracijami stane drugače 20c; kdor pa plača za "Rdeči Križ" $2.00 na leto, ga dobiva zastonj.

Ameriški Rdeči Križ je štel lansko leto 22 milijonov odraslih članov in 8 milijonov šolskih otrok. Iz tega je razvidno, da spada skoro vsaka tretja oseba v Združenih državah k tej prekoristni dobrodelni organizaciji.

Lansko leto in sploh tekom minule vojne je naredila družba Amer. Rdečega Križa neverjetno veliko dobrega.

Vrednost in pomen te družbe lahko razvidimo iz sledečih podatkov:

Ta družba je imela v Ameriki 3863 osrednjih uradov in 16,000 podružnic (postaj).

Za Amer. Rdeči Križ je delalo zadnji čas nad 5 miljonov ameriških mater, žena in deklet. Vse to delo so izvrševale ženske prostovoljno in brezplačno.

Amer. Rdeči Križ je oskrbel in poslal vojakom v taborišča in na fronto: 230 milijonov obvez za rane; 10 milijonov pletenin (jopičev, nogavic i. t. d.); 10,600,000 oblek za bolnike; 1,100,000 oblek za begunce.

V službi je imela ta družba 30,000 izkušenih bolniških postrežnic, izmed teh jih je bilo v aktivni službi 19,000.

Družba Amer. Rdečega Križa je imela v oskrbi sleherni mesec nad 90,000 pisem, katera je pošiljala vojakom od njih sorodnikov in naobratno, tako tudi vojnim vjetnikom.

Ker je beda v opustošenih pokrajinah Evrope baš sedaj na zimo velika, zato bo Amer. Rdeči Križ še v prihodnje nadaljeval s svojim plemenitim delom. Za to pa potrebuje gmotna sredstva, to je denar.

Ameriški Slovenci in Slovenke! Pristopajte torej k tej velepomembni družbi! Žrtvujte na oltar bratoljubja samo $1.00 na leto. Naj bo ta mala svotica kot božično darilce za Ameriški Rdeči Križ!

Proglas Narodnega Sveta SHS.

(Jug. Čas. Urad, Washington.)

Narodni Svet Slovencev, Hrvatov in Srbov v Zagrebu je objavil s svoje seje v dneh 17., 18. in 19. oktobra t. l. narodu SHS., da prevzema od tega dne dalje, **poobla-ščen od vseh narodnih strank in skupin,** vodstvo narodne politike v svoje roke. Odslej ne bo vodila v splošnih vprašanjih nobena stranka, nobena skupina niti parlamentarna, nikake posebne politike, niti ne bo zasebno stopila v dogovore s faktorji izven naroda, temveč bo v bodoče v vseh teh vprašanjih edini predstavnik in odločilni činitelj Narodni Svet.

Narodni Svet, prožen in voden po velikih idejah narodnega samoodločevanja in demokracije, ki so že pred vojno prežemale celi naš narod in ki so z razvojem vojne dospele do zmage v mednarodni politiki, postavlja za rešitev našega vprašanja naslednje temeljne zahteve:

1. Zahtevamo zjedinjenje celokupnega našega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem njegovem narodnem ozemlju brez ozira na kake pokrajinske ali državne meje, v katerih danes živi, v edinstveno suvereno državo, urejeno po načelih politično-ekonomske demokracije, kar vsebuje tudi vprašanje vseh socialnih in ekonomskih nepravičnosti in nejednakosti.

2. Zahtevamo, da mora biti na bodoči mednarodni mirovni konferenci zastopan naš narod edinstveno po svojih posebnih odposlancih.

3. Vsled tega odklanja Narodni Svet osnove rešitve našega vprašanja, kakoršno vsebuje avstrijski cesarski manifest od 16. t. m., istotako pa tudi vsak bodoč predlog, ki bi šel za tem, da se naše narodno vprašanje reši deloma in da se mu odvzame njegov mednarodni značaj.

4. Narodni Svet smatra, da bo edinole z uresničenjem teh zahtev in načel zajamčen trajen mir med narodi, združenimi v svobodnih državah, s tem pa se bo tudi omogočila zveza narodov in splošna razorožitev.

5. Narodni Svet izjavlja, da se bo po splošnih načelih demokracije zagotovil vsem narodnim manjšinam v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov svoboden razvoj, sosednim državam v zaledju pa se bo zasigural in omočil trgovsko-prometni dostop do morja, ne da bi to posegalo v našo teritorijalno celokupnost inn državno suverenost.

Narodni Svet poziva celokupen naš narod ene krvi in enega srca, da se za uresničenje teh zahtev in načel zastavi z ono udanostjo in požrtvovalnostjo, kakoršno zahteva sedanji usodepolni čas. Zberimo se torej v veliko nezlomljivo narodno kolo, kateremu je pred očmi samo veliki ideal narodnega zjedinjenja, svobode in neodvisnosti, da se s tem pokažemo dostojne velikega časa, v katerem živimo, in velike naloge, katero smo vzeli na sebe.

ZAGREB JE PRVI PREGOVORIL. — NARODNI SVET DOBIL SANKCIJO NARODA.

(Jug. Čas. Urad, Washington, D. C.)

Glavno mesto Zagreb je prvo spregovorilo na način, kakoršen se je mogel pričakovati samo od Zagreba; po ulicah pa je bilo kar črno ljudi. Sodi se, da jih je bilo 60—70 tisoč. Ob zvonketu sabelj, tisočerih klicov in navdušenim prepevanjem se je Zagreb zaklel Narodnemu Svetu.

Ali tudi cela Hrvatska — Slavonija se je spotoma pridružila manifestacijam za Wilsona in Narodni Svet, tako da lahko rečeno: cela Banovina, je izpregovorila in položila svojo usodo v roke Narodnega Sveta. Iz Ospeka, Broda, Siska, Karlovca, Koprivnice, Velike Gorice, Požege, Bjelovara, Varadžina, in Križevca se poroča o velikih manifestacijah za Jugoslavijo in Nar. Svet.

Kar se je danes dogajalo v Zagrebu, tako piše Država od 24. X., kako je Zagreb danes proslavil dan svobode, se ne da lahko, pa tudi ne približno popisati. Eno je gotovo, da Zagreb še ni videl take proslave, veselja in navdušenja. Delavec in gospod, duhovnik in uradnik, kmet in vojak, svobodni in nesvobodni, izvoljeni narodni zastopniki in njihovi volilci, možki in ženske, staro in mlado, zdravo in bolno — vse, kar je moglo hoditi, je šlo na ulico, da da na svečan način duška svojemu navdušenju in ljubezni za svobodo osvobojene, svobodne, popolnoma neodvisne, demokratske naše države Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Vse delo je počivalo na poziv mestnega odbora soc. dem. stranke. Trgovine so bile zaprte. Vse se je zbiralo pod zastavami okrašenim gledališčem. Okoli desetih je bilo že vse zbrano. Hrvatske, srbske in slovenske zastave so jasno dokazovale, da je ideja edinstva Hrvatov, Srbov in Slovencev zmagala, napisi pa: Živel Wilson, osvoboditelj narodov, da znamo ceniti velikega moža, ki je ogrnjen s plaščem svetovnega sodnika, izrekel za nas razsodbo popolne in nezmanjšane svobode. Zaupanje, popolno in neomejeno zaupanje do naše politične in vojaško rodne vlade, se je kazalo v neprestanem klicanju predstavnikom Narodnega Sveta, kakor tudi Svetu samemu.

Po govoru nekega visokošolca je spregovoril narodu v imenu Narodnega Sveta dr. Ante Pavelič. Z ognjevitimi besedami svobodoljubne dobe je opozoril narod na važnost tega dne, razloživši važnost "Narodnega Sveta", v katerega imenu pozdravlja zbrani narod. Klicanje in odobravanje je sledilo njegovemu govoru, kakor tudi govore dr. Angjelovića, zastopnika Radića, Korača in Bukšeka, ki so vsi razložili narodu pomen tega dne, pomen osvobojenja, ureditev bodoče narodne države, kjer ne bo tlačenja in ne tlačenih, brezdomovincev in bogatašev, države, v kateri bo kakor svetinja spoštovano sveto načelo bratstva, svobode in jednakosti.

Po dolgem navdušenem klicanju svobodi, Nar. Svetu, našim emigrantom, Jugoslovanom, Čehom, slovanski vzajemnosti se je razvil sprevod po mestu. Morje sveta se je razvrstilo pod zastavami, katere so povečini nosili zarobljeni Srbi in Rusi — kot svobodni prebivalci v svobodni Jugoslaviji — v nepregleden sprevod. Na čelu so korakali zastopniki in člani Narodnega Sveta: dr. Ante Pavelič, Svetozar Pribičević, Stjepan Radić, Vitomir Korač, Vilim Bukšek, dr. Mate Drinkoviče, dr. Ivo Krstelj, Večeslav Wilder, prof. Vjekoslav Spinčić in drugi narodni prvaki. Pozdravljanja in prepevanja, dostojnega časa je bilo povsod dovolj, ko leti iz sužnosti duša željna svobode, proti njej, proti svobodi, katero smo okovani pričakovali, za katero težimo, za katero smo prebivali kri, za katero smo točili solze in jih zadržavali v trdnih okovih, katere je sedaj razbil predsednik Wilson, osvoboditelj.

Ko je dospel sprevod na Markov trg, je doseglo nepopisno navdušenje vrhunec. Med grmado narodnega mučenika Matije Gubca je izrečena svečana prisega: kri svojo dajemo samo in izključno za svojo svobodo, niti kaplje za obrambo tujca! Kape so se dvignile, na stotine jeklenih mečev je zasijalo na solncu. Nemogoče je opisati navdušenje, katero je spremljalo govore Sv. Pribičevića, Izidorja Cankarja, Vjekoslava Spinčića, dr. Drinkovića, Radića, dr. Novaka in Vil. Bukšeta. Po svečani prisegi se je spustilo ne pregledno morje sveta v dolnji grad pred gledališče, kjer se je dr. Angjelović zahvalili množicam za vzoren red ter jih pozivljal, da se drže tudi v bodoče reda, da naj počakajo dnevno zapoved Nar. Sveta, ki jih bo v slučaju potrebe kot naša narodna vlada pozval na izvršitev prisege, katero so svečano položili.

Nar. poslanec Stjepan Radić, predsednik hrvatske ljudske kmetske stranke, je rekel pred gledališčem med drugim sledeče: **Pred silo Jugoslovanov, Čehov in Poljakov morajo odstopiti Madžari in Nemci in mi hočemo osnovati svoje neodvisne narodne REPUBLIKE.**

Listnica uredništva.

Ker se bo obhajal Božični dan dne 25. t. m., ali prihodnjo sredo, smo izdali letošnjo božično številko teden dni preje. Upamo, da jo bodo dobili za praznike tudi najbolj oddaljeni člani.

Razne dnevne vesti in novice smo za to številko popolnoma izpustili vsled božične slike na prvi strani in številnih dopisov. Vse bolj važne dogodke, predvsem pa vesti z mirovne konference sledijo bolj obširno v prihodnji številki.

Tajniki doli označenih društev naj se ne hudujejo, ker nismo priobčili, že v tej številki nekaterih naznanil o volitvi novih odbornikov. Vse zaostalo sledi prihodnjič in sicer naznanila društva št. 5, 51, 63, 87, 94, 111, 156, in pet zahval ozir. naznanil smrti članov.

Pri tej priliki prosimo sobr. tajnike in tajnice da naj nam pošljejo kmalu imena in naslove novih uradnikov za leto 1919; izmed 134 društev jih imamo do danes na rokah samo 40. Drugi teden meseca januarja 1919 obelodanimo novi imenik krajevnih društev z uradniki ;društvo, ki ne bo do 1. janurja vposlalo naznanila novih uradnikov bo v novem imeniku izpuščeno.

"Flu" je hujša od vojne.

Od 15. sept. ,t l. dalje je umrlo od 300,000 do 350,00 ljudij v Združenih državah in sicer samo za influenco in pljučnico. Tekom zadnje vojne je pa umrlo na Francoskem 58,478 ameriških vojakov. Ali ni to velika razlika? Nevarnost, da se ta epidemija zopet ponovi, je pomisleka vredna. Vsi uradni buletini priporočajo tole: "Držite in pazite na rednost v črevesju!" Da boste imeli čisto črevesje, vživajte Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino. To vino je narejeno iz grenkih zdravilnih rož in čistega naravnega vina. Trinerjevo vino izčišča črevesje in pri tem nič ne slabi telesa: ravno nasprotno — ga celo krepi in utrjuje. Dobiva se v vseh lekarnah. Cena $1.10. — Za prehlad in kašelj je Trinerjev "Cough Sedative" najboljše zdravilo. Cena 25 in 50c v lekarnah, po pošti 35 in 60c. Joseph Triner Company, 1333—1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Advertis.)

IŠČEM

John Janžekovič-a in sestro Marijo, omoženo Petrič. Prosim ju, da se javita zaradi smrti njiju brata Jerneja. Če kateri izmed cenj. rojakov ve za njiju naslove, prosim, naj mi jih blagovoli naznaniti.

Louis Janžekovich,
309 Granite St., Joliet, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Kakor je zadnji čas neizprosna smrt potrkala na vrata marsikake družine in odvedla s sabo svojo žrtev, tako je tudi dne 1. nov. pretrgala nit življenja našemu nepozabnemu in ljubljenemu sinu in bratu

Frank Zagoda,

ki je previden s svetimi zakramenti za umirajoče, umrl za influenco in pljučnico v cvetoči mladeniški dobi, star 19 let.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so nam kaj pripomogli ob času njegove bolezni in pogreba. Hvala vsem darovalcem vencev, posebno pa še društvu sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. za krasni venec. Hvala tudi slavni K. S. K. J. za hitro izplačano posmrtnino.

Ti pa nepozabni Frank prosi Boga za nas, da bi se še vsi enkrat videli nad zvezdami. Počivaj v miru!

Žalujoči ostali:
Math in Johana Zagoda, stariši.
Math, John, Marija in Frances brata in sestre.
Joliet, Ill., dne 12. decembra 1918.

NAZNANILO.

Tužnim srcem naznanjam sorodnikom in znancem žalostno vest o smrti mojega ljubljenega moža

Josip-a Petek,

ki je umrl dne 5. novembra za influenco; bolehal je samo 10 dni. Star je bil 33 let. Bil je član dr. "Marije Vnebovzetje" št. 77 K. S. K. J. Doma je bil pokojnik iz Gornjega Logatca št. 44 na Notranjskem .Zapušča tukaj žalujočo ženo in 3 nedorasle otroke v starosti od 1 do 5 let; dva brata in dve sestri, v starem kraju pa mater in enega brata.

Dragi mi mož in dragi nam oče! Počivaj v miru poleg svoje, nad vse ljubljene hčerke Zofije in lahka naj vama bo ameriška zemlja! Bog daj, da se vidimo še vsi enkrat skupaj.

Žalujoši ostali:
Marija Petek, žena.
Marija, Josip in Stanko, otroci.
Forest City, Pa., dne 6. dec. 1918.

ZA BOŽIČ.

priporočam mojo trgovino z grocerijo in delikatesami. Imam sedaj nove vrste

KRANJSKE KLOBASE,

ter vse druge reči kar naš narod ljubi.

Vesele Božične praznike želim vsem rojakom in rojakinjam.

Ivan Gottlieb,
1821 W. 22nd St.,
Chicago, Ill.
Telephone: Canal 3073.

SLUŽBO IŠČE.

Priletna Slovenka pri kaki družini v Chicagu za lahko delo, ali pa za oskrbovanje otrok. Pri sebi ima 10 letno hčerko. Vprašajte za natančna pojasnila pri:

Uredništvu Glasila K. S. K. Jed.
1951 W. 22. Place.
Telefon: Canal 2487.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kašelj

je vsakdanji gost skoro po vseh hišah; nihče ni neprijatelj tega nadležnega gosta; in vendar se tako rad in nepričakovano pojavi in ostaja rad dalje časa pri hiši. Odženite ga s kakim dobrim zdravilom, predno se ne ukoreni v vašem telesu. Vzemite splošno znano zdravilo zoper kašelj in to je:

Severa's
Balsam for Lungs

(Severov Balzam za pljuča), ki je že od leta 1881 uspešno odpravljal kašelj, prehlad, hripavost, bronhitis in influenco. Otroci in odrasli ga imajo radi. To zdravilo deluje hitro in uspešno in naj bi se imelo isto pri vsaki hiši, ali družini. Dobite ga pri vašem lekarnarju. 25 in 50c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

...bil čas — ampak s so... življenjem, s pesmijo in ... z zabavo in igro. Bil je ...ar veseljak prve vrste — več ...je bil pri njem šaljivec Aleš... — bil je pesnik, pevec in skla...atelj. Petja in glasbe je odmeval njegov Kalec. Leta 1850. je izdal Vilhar viteško spevoigro "Jamko Ivanko," dve leti pozneje pa tri zvezke skladeb svojih lastnih tekstov (Mila, mila lunica," "Ko ptičica sem pevala," Pijmo ga, pijmo," "Po jezeru." itd.) V takem zabavnem družabnem krogu se mu je lahko porodila tudi misel, spisati za prebujajoči se narod gledališke igre, in res jih je spisal nekoliko.

Razen imenovanih drobnih popevk, ki so znane vsakemu slovenskemu pevskemu krogu in (nekatere) daleč po jugoslovanskem svetu so se raznanile tudi nekatere njegovih basni in sicer po ljudskih čitankah. Kdo bi se ne spominjal iz mladih let, kako se je "vse, kar plava in kar leze", nekoč zbralo v razsodbo spora med mečem, peresom in plugom, ter plugu priznalo ceno; Pa ona dva pluga, eden zarjevel od lenobe, drugi svetal od dela! Ali pa ščinkavec, ki je bil tako nehvaležen zeleni lipi, svoji dobri gospodinji. Datira na novopečene kmetske župane (po letu 1848.) pa je "župan" živalskega kraljestva; niti medved, niti jelen, lisjak, zajec, kos, osel, palček ne ugajajo živalim za župansko čast! Eden ali drugi teh motivov je vzet pač iz tujih literatur.

Vilharja lahko imenuje Notranjska svojega pesnika ne le po njegovem bivališču, ampak tudi po vsebini mnogih pesmi. Na Kalcu sedi Vilhar in se ozira na Nanos in Javornik proti Vipavi, Istri in Reki. Kras pomiluje radi osode, ki mu je vzela njegovo nekdanjo zeleno odejo. Notranjski gradovi in njih razvaline budijo Vilharju spomine na srednjeveške viteze, okrutnike, ki so prepozno objokavali smrt svojih, Ljudmile in križarje, ki so hodili v sveto deželo.

Vilhar je bil pevec-pesnik. Velik pesnik ni bil. Tega se je sam zavedal, ko je dejal:

"Jaz nisem Prešernu, ne Vodniku stric; nabral pa sem nekaj domačih cvetic." Če že ni bil Prešernu in Vodniku stric, pa jima je bil vsaj nečak, ki je podedoval bogatejša strica. Prešernove "Rozamunde" spominja po vsebini in obliki njegov "Jurko". Zlasti pa je reči, da je Vilhar nadaljeval glasove lahke Vodnikove lire. Vilhar je eno svojih pesmi posvetil Vodniku, pevcu Ilirije.

Vsi, ki ljubimo slovensko popevko, se ob stoletnici rojstva Miroslava Vilharja radi spominjamo notranjskega pesnika in buditelja. Njegova Notranjska je takrat, ko je rastel Vilhar bila komaj prestala posledice francoskih vojn in avstrijskega bankrota ter je spala v temi narodne nezavednosti. Dandanes preživlja tudi težke čase vojne in gladu, a gleda z vso našo domovino v lepšo jugoslovansko bodočnost. . .

O DOBRI IN SLABI VZGOJI.

(V obliki psalma.)

Blaženi oče, ki modro vzgoji svojega sina in ga pouči v sveti postavi Gospodovi.

Bog nebeški ga bo blagoslovil in Večni mu bo poslal roso svojih milosti.

Tak sin bo rasel krepek, kakor rastline ob Jordanu in bo v svojem času rodil dragocenih sadov.

Močen bo pred viharji hudobij, kakor cedri libanski in kakor skala štrleča iznad brezmejnih voda, se jim bo vstavljal.

Obdali ga bodo sovražniki in premagal bo vse z mogočno voljo in s stanovitnostjo svojih krepostí.

Blažen tak sin, tak oče, ki ga je obudil v takem življenju in ga poučil v sveti postavi Gospodovi.

O zadnji uri ga bo lahko pritisnil na svoje prsi in vesel se bo pokazal pred Večnega obličje.

Svet mu bo peval čast in narekoval hvalo vzgojitelju in gojencu!

Drugači hudobnež, drugači; on bo poginil v grozovitosti božje jeze.

Ker je sina kakor list pustil v vrtincu zlobe in neizkušenega pustil na poti hudobij.

Oj! kako bo žalostna njegova usoda, kako meč božje Pravice ostar!

Nebo ga bo vrglo večno od sebe in na věke ga bo obsodilo v brezdno trpljenja.

DOBOVŠKI GOSPOD.

Spisal J. Bedenik v "Drobtinicah" l. 1891.

KONEC.

VII.

Tonček je bil torej otet, zdrav pa še ne. Toda tudi zdravje se mu je vračalo od dne do dne očitneje. Tretji teden po veliki noči je zdravnik določil, da, če bode lepo vreme, Tonček lahko postelju zapusti in se na solncu ogreje. Deček, postelje je že postelje do grla sit, hotel jo je že takoj v pondeljek odsloviti, kar pa nista pustila niti Micika, niti gospod. Hudo je delo nad vse lepo pomladansko vreme dečku v postelji, toda kaj je hotel? Naposled je vendar toliko izmoledoval pri dobrosrčni gospodovi sestri, da se je v pondeljek popoldne že oblekel in vsedel k zaprtemu oknu, kjer so se vsipali nanj zlati žarki toplega solnca.

"Oh teta, kako je na solncu gorko, kako mi dobro de, kar vlegel bi se po klopi tu-le pod oknom, da bi popolnoma name sijalo. Le škoda, da se po nebu že pode gosti oblaki, ki je bodo morda kmalu zakrili."

'Vidiš, Tonček, tako je človeško življenje, sedaj jasno kot sinje nebo, sedaj zopet oblačno in neprijazno, kakor deževni jesenski dan," pouči ga teta. "In prav to je velika sreča za nas, da niso dnevi našega življenje veseli in ne vsi žalostni, temveč se prvi z drugimi tako vrste, da jih lahko prenašamo brez težave."

"Z dežjem in solncem pa vendar ni, da bi se morala vrstiti, meni vsaj bi bilo lepo solnčno vreme vedno ljubše, nego čmerni deževni čas, kadar niti na vrt ne morem," trdi Tonček po svoji pameti.

"Tebi že, ljubi moj, ki misliš, da bi od zraka lahko živel, ki bi se le vedno na solncu grel; našim kmetom bi pa vedno solnce nikakor ne bilo po volji, ker bi ničesar ne rastlo zaradi grozne suše, ki bi nastala. Brez dežja bi torej, kakor vidiš, niti živeža ne imeli: kruha bi ne imeli, da bi jedli; vode ne bi imeli za pijačo. Kako bi bilo, Tonček?"

Tonček je spoznal, da ni prav. prav. In res so se kmalu izgubili vsi solnčni žarki, kakor bi jih bil odrezal; več jih ni bilo. Mesto njih so se podili po nebu od juga gnani temni oblaki, iz katerih se je oglašal prvi grom. Tonček je s strahom pričakoval, kaj bode. Hude ure se je grozno bal.

"Ploha se bode ulila," kriče otroci in se pridrve z vrta v izbo, kjer se po klopeh posedejo okoli bolnega bratca. Komaj je poslednji dobro zaprl duri za saboj, švigne strela mimo okna, da je vskrižem, kar jo je videlo, vskliknilo, pokrižajte se: "Bog in sveti božji križ!" Ob enem so jele padati debele kaplje iz temnih oblakov in bilo jih je vedno več. Sedaj potegne hud veter in ploha se usuje. Lilo je, kakor bi bil drugi vesoljni potop. Micika, v sredi med mladino, sedaj okoli bele javorove mize zbrano, domislil se ravnokar, kakor ob vsakem hudem vremenu svojega mladostnega prijatelja, sosedovega dijaka, ki je imel posebni dar božji, da je znal pesmi skledati in pravljice spisavati. Škoda, da je tako zgodaj umrl, še predno je dovršil 'lemenat". To bi bil gospod, kakor je bil že tedaj moder in učen! In le-ta sosed ji je pravil pred mnogimi leti pravljico, katero si je bržkone sam izmislil, in katera ji je vselej prišla na misel, kadar je dežilo.

No, to je dežilo, da je kar vršalo zunaj; znotraj pa so žgoleli otroci, kakor mlade lastovice v gnezdu. Micika bi bila "storijo", kakor jo je imenovala, kaj rada med ljudi spravila. Danes je bila prilika za to, kakor nalašč.

Otroci, ne žgolite tako, saj morajo človeka boleti ušesa. Če bodete mirni, povem vam lepo pravljico o dežju, ki sem jo čula v svoji mladosti od sosedovega dijaka, Bog mu daj nebesa!"

Otroci utihnejo, kakor bi bil strah šinil med-nje, zakaj pravljice so poslušali čuda radi. Le s komolci so se tu pa tam še podrezavali, češ, kakzna le bode o dežju, ki se zunaj s tako silo na vse strani zaganja? Micika se odkašlja in prične:

Rajni sosedov Miha, Bog mu daj dobro, potikal se je rad po gozdih, kjer je okoli studencev brskal in stikal po zapuščenih duplinah. Česa je iskal, ne vem; kaj je pa nekega dne v eni tistih duplin našel, povedala bodem takoj. S seboj je prinašal iz gozda navadno zelišč ali pa vsakovrstnega kamenja, za kar se razven njega v celi vasi živ krst ni brigal, pač pa so se modri ljudje dijaku čudili, češ, kako se more učen človek, ki je že "peto šolo študiral", ukvarjati s takimi malenkostmi, kakor je kamenje. Nekateri, ali teh je bilo jako malo, so pa trdili: "Kaj veste vi! Miha že ve, kaj dela; bržkone išče zlate rude." No, česa je Miha res iskal, ne vem, ker ga nisem nikdar vprazala. Ko je v soboto po sv. Ani odzvonilo poldne, položil je sosedov Miha žlico po mizi, napravil križ in molitev po jedi, pokril se s slamnikom in vzel palico v roke, ter odšel, kakor po navadi v hosto, od koder se je vračal še-le zvečer ves lačen, žejen in dostikrat blaten. Tisto soboto po sv. Ani se je kmalu silovito gnalo k hudi pri; Miha še ni bil prav v gozdu, ko se je solnce skrilo za gosto nakopičenimi oblaki, katere so trgali vsekrižem švigajoči bliski. Iz njih se je usul dež, kar ga je le moglo. Miha se mu umakne v duplino, od koder nevoljen opazuje, s kako silo udrihajo kapljice na zemljo, in s kakim veseljem zopet odskakujejo kvišku. Nevoljen je bil Miha, ker se je hotelo prav danes za dež napraviti, da pokazi dobovški soseski jutrajšnji "semen". "Presneti dež", mrmra dijak, "vsaj do pondeljka bi bil lahko počakal, da bi nam ne bil pokvaril 'žegnanja'.

"Več ni bilo moči čakati, sicer bise bila na polju in v gozdu škoda godila," tako je v tem trenotku govoril nekdo za Miho v duplini.

Miha se prestraši in ozre. Kaj pa je to? Od kod pa danes ta čudna družba v jami? V sredi na kvišku strleči skali je sedel starec, čudno oblečen; na sebi je imel siv plašč, prozoren, kakor bi bil meglen. Miha bolj natanko pogleda in zapazi, da je bil res meglen. Od plašča so kapljale velike kaplje in na glavi se je svetila veličastna krona iz samih svitlih kapljic sestavljena.

Okoli starca je bila cela družba vsakovrstnih postav, ki so bile prav tako, kakoron, zavite v bele sive obleke. Vse so gledale venkaj iz jame in se smejale, da so jim od same radosti tekle solze po licih.

"Ali veš, kdo sem?" nagovori starec našega dijaka. "az sem kralj Deževnik in razne kopice, ki jih tu vidiš, te so moje hčere, ondi-le pa je moj sin. Če se ti ne mudi, nekoliko počakaj, pa ti bodem nekaj povedal."

Dijak zleze h kralju na skalo, kralj ga ogrne s svojim plaščem in prične: "Kar jih tu okoli vidiš, vsi so moji otroci; razven enega sina ki čepi tamkaj v kotu, zavit v svoj plašč, so same hčere. Jako razposajene narave so, in bolj ko morejo divjati, bolj so zadovoljne. Na desni, tebi najbližja, smeja se na vse grlo Ploha svoji sestri Nevihti, katera zunaj divja, da se bode sama sebe uničila. Dostikrat nastopita jedna za drugo v spremstvu groma in bliska, in tedaj se ljudje tresejo pred njima. Zlasti Ploha jim je grozna, ker se vso togoto ulije in če vidi, da sama ne bode zaosti škode napravila, takoj najbližji ji "oblak utrga ", da naprej dere, ne ozirajoč se na levo ne na desno. Kar se ji ustavlja, podira in vali s saboj, ljudi in živino pokončavajoč, njive in travnike uničuje, prst jim odnašajoč. Ko se je Ploha znosila, umakne se vsa potepena, kakor bi je bilo sram, da je tako divjala, semkaj k meni, kjer si nabira novih močij, med tem pa snuje, kam se bode prihodnjič ulila.

Brat Plohe in Nevihte je navadni Dež, ki ga vidiš ondi-le v kotičku, v svoj plašč zavitega in stisnenega. Kakor sta prvi dve srboriti in razposajeni, tako je ta ponižen in pohleven. Ta ti živi prav po izreku: "Ponižnost je ljuba Bogu in ljudem." Kadar misli, da bi ga ljudje že radi imeli, prične svoj velikanski plašč po nebesu raztezati, kar dostikrat po dva, tudi po tri dni trpi, in tedaj pravijo ljudje: "Za dež se dela". Kaj posameznine vrste kapljic skleuje in jih zavija v svoj plašč, ozroma sprejema. Neko noč, ko ljudje spé, je plašč že tako poln kapljic in tako težak, da se ne more več vzdrževati, približuje se polagoma zemlji in spušča kapljo za kapljo doli. Ljudje se vzbudé in zadovoljno pravijo: "Hvala Bogu, dež gre!" Navadno se drži srednje poti, ravnaje se po reku: "Srednja pot, zlata pot" in prav tedaj je povsod, kjer pomoči, zlata vreden.

Ondi-le v enem kotu na levi čepita Pojalica in Prša, dve jako nežni stvarci, in ker sta silno mladi, tudi n e moreta še kaj prida učiniti; dosti je rečeno, da niti vlage za "praho" ne napravita. Hudobna ni nobena, vendar pa tudi plašita ljudi s svojima belima plaščkova. Solnce ji takoj užene. Kmet se ji boji le ob košnji, sicer se niti ne zmeni za nji.

"Sedaj-le se ozri venkaj" opozori starec mladeniča. Dijak pogleda in pred duplino opazi divji ples vetra z dežjem. "To je Vihra", opomni jako zadovoljen in na to svojo hčerko vrlo ponosni starec, "ta mi je najljubša med vsemi, kar jih tu vidiš. Ta ti divjá med drevjem in grmovjem, prekucuje se med skalami in po njih preskakuje prepade, zaganja se celo v ljudi in po ulicah preobrača dežnike s svojimi kapljicami. Od sile je divja in razposajena, vendar pa ne tako hudobna kakor Ploha, da bi uničevala blagostan človezki."

Starec umolkne, zakaj Vihra je smuknila v duplino k svojemu kralju in pričela vleči za sabo svoj plašč, ki ga je imela do sedaj po nebesu razpetega. Kakor je pa nesreča rada takoj za petami tistemu, ki hoče vse h krati storiti, tako se tudi Vihri ni posrečilo celega plašča dobiti v duplino. Nataknil se ji je po raznih štorih pred duplino kvišku štrlečih, in se raztrgal. Ves poln lukenj se je pomikal v duplino, skozi luknje ž njim vred pa solnčni žarki. Živahne hčerice kralja Deževnika so se takoj spoprijele ž njimi in pričele divji ples, da se je vse utrinjalo Na nebu pa se je vspela mavrica

"Vidiš", pravi starec, "taka-le še vselej napravi, kadar plešemo s solnčnimi žarki", ob enem udari kralj Deževnik ob skalo in Miha je stal sam v duplini in venkaj gledal na ohlajeno zemljo, po kateri so se tako blagodejno razprostirali solnčni žarki.

"Tako mi je pravil sosedov dijak", pristavi Micika; "da si je vso stvar sam izmislil, nisem nikdar dvomila, ali pa jo je kje bral Eno ali drugo je na vsak način resnično, zakaj premeten je bil na vse pretege. Le škoda, da je umrl tako zgodaj."

"Oh teta, ta je bila pa lepa, ali še več takih veste?" vpraša radovedna Ivanka.

"Seveda jih še vem, in tudi povedala vam jih bodem ob raznih prilikah, če bodete lepo ubogali" odgovori gospoda sestra in ljubeznivo pogleda sirote, ozdravelega Tončka pa pritisne k sebi.

"Otročiči", povzamejo gospod besedo, "lastnega očeta in matere nimate več. Bog ga je poklical k sebi. Moja sestra vam hoče odslej nadalje biti mati, jaz pa oče, če bodete pridni, radi molili in se radi učili."

"Bodemo!" obljubijo otroci.

"No, torej tudi nobenega ne bodemo dajali preč, če vas hoče 'teta' vse obdržati."

Vse bodem obdržala in redila", odgovori Micika, "saj je pisano: Kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme. Bog nama bode že povrnil to delo, če ne na tem, pa onem svetu."

IZREKI ZNAMENITIH MOŽ.

Svoboda . . . to ni nov gost ali neznan med nami, ni cepič, zanešen k nam iz tujine: to je naših domačih tleh samorastlo drevo, to je pristna in prvorojena dedščina davnih naših očetov. Pradedi Slovanov so si bili pred postavo med sabo vsi enaki in niso nikdar hrepeneli po gospodstvu nad drugimi narodi; razumeli so to dedščino vsakdar mnogo bolje, nego mnogi v našem stoletju hvalisani rodovi naših sosedov, ki menda še danes svobode brez gospodstva pojmiti in razumeti ne morjeo.

Frančišek Palacky,

Predolgo ležanje v postelji je ravno tako škodljivo, kakor predolgo bdenje.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.
(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)
Nemško spisal Jos. Spillman S. J. Poslovenil * * *

Nadaljevanje.

"Pravim, da divja še zdaj in sodim to iz dosti gotovejših znamenj!" sem zaklical. Potem sem obljubil, da brž pošljem iz vojašnice nekaj naših mož, da spravijo drevo h kraju in popravijo škodo na strehi.

Za četrt ure so bili ti s sekirami in žagami že na delu in jaz sem sedel v sobici velikega sodnika, ki je dež ni bil poškodoval, za topljen v resen pomenek. Imel sem mu po majorjevem ukazu naznaniti novi načrt za kraljev beg in da se ga udeleži naš polk. Ali hoče polk spremljati, ali pa hoče ostati v Parizu, to je njegova stvar. Po treznem preudarku je sklenil ostati. Rekel je, da mora skrbeti, da se ohranijo zapisniki, in njemu se za zdaj zdi, da so v Parizu varnejši kakor pa na nevarnem pohodu v Normandijo. Dalje tudi ne veruje, da bi prišlo do bega. "Ne, v Tuilerijah se bo odločilo in sicer v kratkih dneh," je končal. 'Izvedel sem zagotovo, da so jakobinci zadnjo noč med nevihto sklenili napasti Tuilerije. Neki Westermanov pisar, ki sem ga poslal ogledovat, mi je pravkar poročil. Če ima Bachmann proste roke in dovolj municije ,se mi ne zdi kraljeva stvar še tako obupna. Če krepko odbijemo naskok, boste videl, kako se ta Robepierre poskrije z vsemi jakobinskimi junaki. Da bi se mogli ustavljati le 14 dni! Medtem bo prav, če spraviva skrinjo z zapisniki v obok pod klet."

To sva tudi takoj storila, jaz sem celo ovil vrv krog skrinje, da bi jo v sili kar spustil v globino rova, in sem mu razložil podzemeljski hodnik v Chaumonske kamnolome. Potem sva sedla k mali mrzli južini, ki nama jo je prinesla Blanchet, kajti na kuhanje ni bilo misliti, ker je bila kuhinja poškodovana. Ko sva se tako pri kupici dobrega vina še nekoliko pomenkovala, je rekel veliki sodnik: "Še nekaj! Kake neumnosti pa ste spravil v glavo moji hčerki? Mislil sem, da sta složna, in zdaj mi piše sestra, da se je lekle izza vašega obiska v Zugu trdno odločilo iti v samostan. Verena je bila pred kratkim v Vrsentalu, in opatinja ji je po dolgih prošnjah le privolila, da jo za Vse Svete sprejme v poskušnjo, če se do tedaj ne premisli."

To sporočilo mi je šlo kakor pušica skozi dušo. "Nazadnje izgubim tu svojo nevesto, tam pa dobro dekle, ki sem jo ljubil toliko let!" sem si rekel in jasneje ko kdaj sem čutil, kako zelo sem še zmirom udan Vereni.

Na njegovo vprašanje sem sklenil, razodeti velikemu sodniku odkrito vso stvar. Zelo se je čudil, Da, prišlo mu je že pred časom nekaj takega na ušesa, je rekel, a ni mogel prav verjeti.

No, on vidi, da je Verena sokriva nesporazumljenja, in me zato noče grajati. Vendar bi bilo bolje, če bi mu bil povedal, ko je že tako molče pritrdil moji snubitvi. Konečno je rekel Keyser, da mi mora pač čestitati, da dobim s to gospodično Valdouleur veliko več kot bi dobil, če bi vzel njegovo hčerko. Tudi ako bi obveljala ta ženitna pogodba, se da s 100 tisoč livrami in dosmrtno rento 10 tisoč liver živeti tako, kakor bi nikdar ne moge z Vereno.

"Kaj bogata dota", sem odgovoril, "če pa ni sreče! Nisem se še odločil, ali bi sprejel roko gospodične Valdouleurske, ali ne. Če mi ne obljubi, da hoče iti z mano v Švico in tam v skromnosti živeti, bom najbrže razdrl najino zaroko. Ne morem tako zapustiti svoje stare bolne matere. Kaj ni svetujete vi kakor očetovski prijatelj?"

Kayser ni prav hotel z besedo na dan. Vendar mi je pritrdil, da ni dobra taka nagla poroka, kakor jo želi markis Valdouleur. Tako sva se poslovila. Gorkeje mi je stisnil roko kot po svoji navadi in rekel, da ga veseli, ker mislim na svojo mater in me ne obrača denar.

Popoldne sem pisal Izabeli pismo in sem ga hotel odposlati po Redingu, ki naj bi govoril zanje pri Marti in očetu. Tedaj pa je došlo povelje, naj bo polk pripravljen, da zasede Tuilerije. Skočil sem v drugi dve vojašnici, da spravim tamošnje bataljone pokonci.

Naši vojaki so bili veseli, da pridejo enkrat do boja. Sablje in bajonete so imeli nabrušene. Ko je napočila noč, so se sešli vsi štirje bataljoni pri Tuilerijah, kjer smo celo noč stali v gozdu. Toda napada ni bilo in z jutranjim zorom smo morali odvesti svoje čete zopet v vojaznice.

(Dalje prihodnjič.)

Primerno božično ali novoletno darilo.

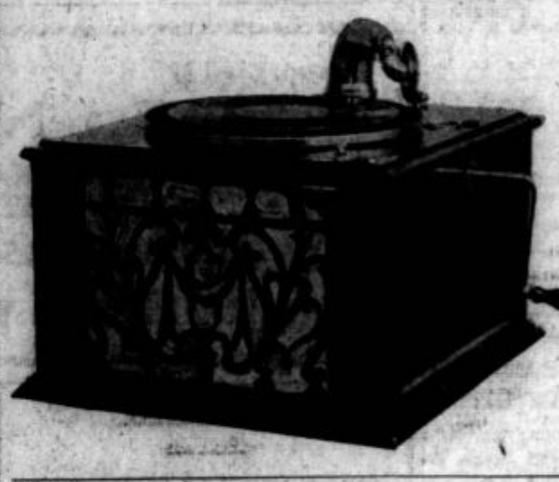

HRENOLA ŠT. 2711. Ta krasni fonograf mahogany barve meri 11 palcev visočine, 17 palcev dolžine in 19 palcev širine, ima najnovejši motor in igra vse rekorde. Navadna cena $45, sedaj

$32.50

S tem fonografom damo 2 rekorda zastonj.

HRENOLA ŠT. 2428 je umotvor iznajditelja Hrenole in prekaša v umetnosti kakor tudi kakovosti vsak podoben izdelek na trgu. Motor je trden, najboljši, vsebuje vse najmodernejše iznajdbe v fonografski industriji poleg tega pa je opremljen s posebnim rogom, ki daje popolnoma naraven glas. Materijal je skozinskoz najboljši, kakor tudi delo. Ta fonograf je kras tudi za najimovitejšo hišo. Izdelan iz hrastovega in mahogany lesa. Vselej omenite kak les hočete. — Prejšnja cena $130, sedaj pa dobite ta fonograf in četvero rekordov za **$85**

Visokost fonografa 50 palcev, širokost 22 palcev.

Lahko plačate z Liberty bondi. Naš potovalni zastopnik je: F. P. Kristan. Pišite po naš cenik in naš novi cenik SLOVENSKIH "Columbia" plošč, (rekordov).

FRANK HREN & CO.,
348-358 N. State St. Chicago, Ill.,

Koledar zastonj!

S tem želimo naznaniti vsem našim prijateljem in odjemalcem Severovih zdravil, da smo zopet založili vse vaše lekarnarje z dovoljno množino Severovih kalendarjev. Vprašajte za enega. So brezplačno!

Severov Almanah za Slovence za leto 1919

vsebuje kot navadno vsa kalendarska pojasnila, lunine spremine, vremena, izvrstno podučno čtivo in prijazne smešnice. Vsekakor vsebuje potrebna pojasnila s zabavo in je priporočljiva knjiga za vsako družino.

Vprašajte pri vašem lekarnarju zanj, kjer kupujete vaša Severova zdravila. Ako vam ga je nemogoče tam dobiti, pišite naravnost nam in nam pošljite tudi naslove vaših prijateljev.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

Kašelj in prehlad

sta skupno nevarna in prežita na bolnika vse povsod. Bodite vedno na straži pred njima. Zastavite ju takoj ob početku. Ne dovoljite ima se vkoreniniti. Poženite ju preč. Rabite

SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS

(Severov Balzam za pljuča) za odpravo kašlja, za odpravo hripavosti, otrganje katarov in zdravljenje vnetja in bolne kožice v notranjosti. Na dalje vzemite tudi

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

(Severove tablete zoper prehlad in gripo), da tako odpravite prehlad.

Cena Severovemu balzamu za pljuča je: 25c in 50c.

Cena Severovim tabletam zoper prehlad in gripo je 30c.

Severova zdravila se prodajajo v vseh lekarnah. Ako vam je nemogoče dobiti ta zdravila od vašega lekarnarja, pošljite naročilo na:

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška
MLEKARNA

1818 W. 22nd Street **Chicago, Illinois.**

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske chikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.
Z velespoštovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

MARIJA [illegible]
1828 W [illegible]
Chicago, Ill.
Telephone Canal [illegible] izkušena in s dr[illegible]nim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča [illegible] venskim in hrvaškim [illegible]nam in ogrskim [illegible]venkam.

Tvrdka E. Bachman, Inkorp.

ZASTAVE, REGALIJE IN RAZNE DRUŠTVENE POTREBŠČINE.

2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Lawndale 441.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter pobotnice. Tiskane imamo tudi **Bolniške liste**, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

☞ Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorce gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

TISKOVINE

Posebne cene za slavna društva, cerkvene in šolske upravitelje, trgovce in zasebnike.

500 papirjev	$2.00
500 kuvert	1.75
250 vel. kuvert	1.75
500 vstopnic	1.50

Bolniške liste, nakaznice in pobotnice po istotako nizki ceni.
Pišite nam za ceno predno naročite pravila in tiskovine kje drugje.
AMERIKANSKI SLOVENEC,
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Marsikdo bi si pokvaril svoj želodec, če bi moral požirati svoje lastne, nelepe besede.

Svet kaj rad pozabi moža ki zavrže svoj dobljeni lavorov venec.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1918:
Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
I. tajnik: Frank Trempus, 5146 Carnegie St., Pittsburgh, Pa.
Zastopnik: Jurij Greguraš, 4517 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je $1000, $500 ali $250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali $7.00 bolniške podpore na teden.

Slovenci in Hrvati, kteri še niste pri nobenem društvu, spadajoče k K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri II. tajniku Frank Golobič, 5212 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., **isti dan ko zboli** in ravno tako zopet **ko ozdravi.**

Kila umori 7000 ljudij na leto.

Sedem tisoč oseb umrje na leto za—kilo,—tako se glasijo namreč mrtvaški listi. Čemu? Ker so nesrečniki sami sebe zanemarili, ali se pa niso dosti ozirali na oteklino na obolelem delu telesa vsled utrganja, ali kile. Kako je pa z Vami? Ali se tudi Vi zanemarjate s tem, da nosite le kako obvezo, ali kaj drugega? Taka obveza je samo za silo, podobna slabi opori pri veliki steni, da se ne poruši. Taka obveza ne more tako delovati, kakor kaka mehanična priprava. Če se preveč stisnete z obvezo, ustavlja to cirkulacijo krvi: taka obveza drgne tudi oslabele mišice, ki potrebujejo največ prehrane.

Veda in umetnost je pa iznašla način, ki vsemu temu odpomaga. Vsakdo, ki nosi sedaj kako obvezo, ali pas zoper kilo naj bi enkrat ZASTONJ poskusil takozvano PLAPAO metodo, ki je najbolj umetna, logična in uspešna pri domačemu zdravljenju kile. Ta način je že svetovno znan.

PLAPAO BLAZINICA, kadar se jo tesno k telesu pritisne, se ne premakne s prostora, vsled tega tudi bolnika nič ne teži. Ta blazinica je mehka kot žamet, lahka pri nošnji in po ceni. Rabite jo lahko med delom, ali počitkom. Nima nič jermenov, privez, ali trakov.

Učite se torej kako je mogoče ustavljati naravnim potom odprtino utrganja (kile) da Vas isto ne bo vedno težilo. Pošljite svoje ime in naslov še danes na naslov: **PLAPAO CO., Block 3267, St. Louis, Mo.,** da Vam pošljemo ZASTONJ na poskušnjo Plapao in vsa potrebna navodila.

Pomnožite svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zalogi ter razpošiljam raznovrstne suhe rastline, cvetja, jagode in korenine, take, ki izvirajo iz vseh delov sveta. Pišite po moj brezplačni cenik. **Knjiga "Mali domači zdravnik"**, ki stane samo 25 centov, obširno opisuje veliko število rastlin in daje nasvet, za katere bolezni in kako se naj rabijo. Ne odlašajte, naročite takoj to poučljivo knjigo.

MATH. PEZDIR,
P. O. Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

JAKOB STAUDOHAR
9520 Avenue L,
South Chicago, Ill.
Telefon: So. Chicago 1236.
se priporoča Slovencem in Hrvatom.
Prodajam in razvažam premog in drva, selim pohištvo in opravljam ekspresne posle.
Svoji k svojim!

CENJ. ČLANI IN ČLANICE TER ČITATELJI! Kupujte pri tvrdkah in podpirajte trgovce, ki oglašujejo v našem listu!

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%
obresti na hranilnih ulogah
3%

Obresti ako nedvignjene, se pripišejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo.

Pri nas bodete vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezžičnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Oddajamo v najem varnostne škrinjice po $3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslopje, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za zvezno poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS
Kapital $150,000. Rezervni sklad $360,000.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

NAZNANILO.

Naznanjamo, da imamo še dosti dobre in rodovitne zemlje na prodaj okoli Willard, Gormans in Greenwood v državi Winsconsin, v največji slovenski farmarski naselbini v Združenih državah.

Večina zemlje leži ob cestah in blizu šole ter sirarne. Zemljo si še lahko kupite zraven železniške postaje Gormans. Lahko si kupite zemljo na obrežju reke Black River, dve milji od Greenwooda.

Cena zemlji je $20,00. do $25,00 aker. Eno četrtino celokupne svote se mora plačati takoj, ostala svota se plačuje na lahke, večletne obroke.

Bonde Svobode vzamemo na račun za popolno vrednost.

Za natančna pojasnila pišite v Slovenskem ali angleškem jeziku na naslov:

N. C. FOSTER LUMBER CO.
FAIRCHILD, WIS.

Opomba: Čez 16,000 (šestnajst tisoč) akrov zemlje so Slovenci že od nas kupili.

TRINERJEV KOLEDAR ZMAGE ZA LETO 1919. — GINLJIV SPOMINEK.

Trinerjev stenski koledar za leto 1919, — Koledar Zmage — bo jako ginljiv in presenetljiv spominek na zmage naših mladcev onkraj morja. Kolumbija drži lovorjev venec nad glavo mornarja in vojaka, in za njo vidite ameriške bojne ladje na zelenkastih morskih valovih, dočim oživljajo zračne ladje nebesno modrino. Girlanda s portreti Washingtona, Lincolna in Wilsona je na vrhu, in razgled na Trinerjeva poslopja, ki so znamenita po Trinerjevem ameriškem zdravilnem grenkem vinu in drugih izvrstnih zdravilih, tvori vznožje. Pošljite deset centov za pokritje poštnih stroškov. — Joseph Triner Company, 1333—1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Ameriško Slovenska
PRATIKA
za leto 1919
je izšla. Cena 15c.
Razprodajalcem popust.
PRATIKA Publishing Co.
45 Vesey St., NEW YORK, N. Y.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakoršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slaboče, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite ga v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH:
GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

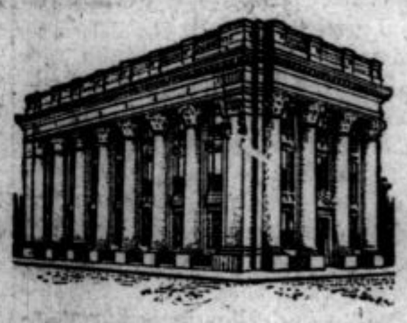

Nacijonalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad $8,500.000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad $550.000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v
NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JO LIETU.

3% Narastle obresti se polletne pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od $1.00 naprej. **3%**

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.

"LJUDSKA BANKA".